LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Area Code 212
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $1200
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 62 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Penktadienis, Rugpiūčio (August) 16, 1968, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Metai 56-ieji

KRISLAI

Veiksniams džiaugsmo nėra Jie—kapitalo atstovai Nixonas—reakcijos rėmėjas Nori "aliejaus respublikos" . Pasimatysime Waterbury

— Rašo **J. Gasiūnas** —

Lietuvos žemės ūkio ministras pareiškė: "Dabar, galima sakyti, mes jau nebeturime ekonomiškai silpnų ūkių."

Tai pacitavęs, "Vienybės" Girnakalis rašo: "Gi dar prieš kelerius metus ekonomiškai neišsiverčiančių ūkių buvo kiekviename rajone. Reiškia, Lietuvoje kažkas smarkiai pasikeitė, kažkas padirbėjo. Ar komunistai mums išeivijoje patinka ar ne—kitas dalykas, bet Lietuvoje ekonominė būklė nuolat gerėja. Lietuvos gyvenimo gerėjimu džiaugiuos ir tuo būdu išreiškiu savo meilę tėvynei."

—:—

Gerai, kad Girnakalis pripažino tą faktą, kad Lietuvos gyvenimas smarkiai gerėja. Bet dar daugelis veiksnių, visokių "vaduotojų" su tuo visai nesiskaito. Jie ir dabar tebeplepa, kad "Lietuva skursta."

Žinoma, jie tokias nesąmones kalba todėl, kad jie tikrai norėtų matyti Lietuvą skurde. Tuomet dar smarkiau galėtų šaukti apie socializmo bankrotą.

—:—

Republikonų konvencija praėjo. Ji iškėlė savo "geriausius sūnus" Nixoną ir Agnew į prezidento ir vice prezidento vietas. Dabar prasidėjo kampanija už jų išrinkimą.

Iš 50 valstijų delegatai suvažiavę nustatė Republikonų partijai ir jos kandidatams gaires: užkariauti valstybės vairą ir tuomet vairuoti taip, kaip naudingiau monopolistiniam kapitalui.

—:—

Negrų kunigas Abernathy su savo delegacija pasiskelbė atstovaują 51-ąją valstiją — Alkį-skurdą. Jie atstovavo milijonus beturčių. Bet su jais republikonų vadeivos visai nesiskaitė. Konvencijos delegatų tarpe nei vieno beturčio nebuvo, negrų taipgi tebuvo visai mažytis skaičius.

Dabar visų akys nukrypo Chicagos link. Rugpiūčio 26 d. demokratų delegacijos suvyks. Kartu Chicagon atvyks tūkstančiai ir tūkstančiai beturčių, reikalaujančių baigti Vietname karą ir karo lėšas skirti kitam karui — karui su skurdu.

—:—

Karo klausimu Nixonas yra nemažai pasiskęs. 1964 metais jis ragino prez. Johnsoną smarkiai plėsti karą, permesti jį į Šiaurės Vietnamą ir net į Laosą. Jis kalbėjo už pilną karo laimėjimą.

Republikonų konvencijoje ir vėliau jis pasakė, kad jis nori "laisvų rankų" vesti karą. O tai reiškia, kad nei Kongresas neturėtų teisės jam pasakyti karo klausimu. Nixonas nori Amerikai "garbingos taikos," o ne pasitraukimo iš Vietnamo.

—:—

R. Nixono politinė linija yra daugiau negu konservatyvi. Nuo 1948 metų jis smarkiai rėmė reakcinius bilius, neamerikinės veiklos komitetus, raganų gaudytojus.

Jeigu kas ieško pas Nixoną nors nublukusio liberalizmo, baisiai nusivils. Tiesa, jis bandys šiek tiek liberalizmu dangstytis. Juk nori gauti daugiau balsų pas tuos, kurie yra nusivylę prez. Johnsonu ir vice prezidentu Humphrey.

—:—

Afrikos respublika Nigerija skaldoma. Neokolonistams pavyko sukurstyti Biafros provincijos nacionalistus siekti nepriklausomybės. Dabar Nigerijoje verda civilinis karas. Žmonės badauja, baisi padėtis.

Prieš kiek laiko neokolonistai bandė iš Kongos respublikos atplėšti turtingą provinciją Katangą. Buvo sukurtas civilinis karas. Bet neokolonistams ten nepavyko.

Dabar imperialistai nori Biafroje sukurti "aliejaus respubliką," iš kurios jie galėtų semtis milžiniškus pelnus.

—:—

Sekmadienį vieni iš New Yorko vyks į Worcesterio pikniką, kiti—į Waterbury, Conn. Abu parengimai pažangios spaudos naudai. Abu turi gerai pavykti.

Taigi, iki pasimatymo Vaitonių sodyboje, Waterbury.

Devyni kunigai suspenduoti

Santiago, Čilė. — Arkivyskupas suspendavo devynis Romos katalikų kunigus už dalyvavimą demostracijoje prie katedros.

Rugpiūčio 11 d. tie kunigai prisidėjo prie demonstracijos. 9 kunigai, 3 vienuolės ir apie 150 parapijonų užsirakino katedroje ir per 12 valandų jie ten turėjo "sėdėjimo streiką".

Savo manifeste jie smarkiai kritikuoja hierarchiją, kuri "pasiduoda turtui ir galiai". "Mes esame pasiaukoję liaudies kovoms už išsilaisvinimą", manifeste jie pareiškia.

Baudžia streikierius

Paryžius. — Prancūzijos valdžia pasimojo bausti radijo ir televizijos darbininkus, dalyvavusius streikuose kartu su kovojančiais studentais ir dirbtuvių darbininkais.

Nuteisė 32 nužudyti

Salisbury, Rodezija.—Baltųjų šovinistų valdžia pasmerkė mirčiai 32 afrikiečius kovotojus už laisvę.

Guatemalos studentai nenori Jungtinių Valstijų propagandos

Guatemala. — 4,800 universiteto studentų sustreikavo. Jie reikalavo pašalinti iš universiteto klasių Jungtinių Valstijų propagandą, kurią skleidžia JAV Agency for International Development ir Michigan State University.

Tų Jungtinių Valstijų įstaigų mokytojų lekcijos buvo prievarta studentams brukamos. Kairieji studentai teigia, kad tai Jungtinių Valstijų Centrinės Žvalgybos Agentūros finansuojamos lekcijos.

Guatemalos universitetas, pagaliau, sutiko studentų reikalavimą patenkinti. Tokiu būdu Jungtinių Valstijų propaganda universitete uždaryta.

Drebėjime žuvo 298

Manila, Filipinai. — Dabar apskaičiuota, kad žemės drebėjime žuvo 298 žmonės. Dar apie 100 žmonių nesurandama.

Vietnamiečiai smerkia Nixoną ir republikonų platformą

Paryžius. — Šiaurės Vietnamo delegacijos vadovas N. T. Le pasmerkė Nixoną ir republikonų platformą, kaip nerealistinį dalyką.

"Nixonas parodė begėdiškumą iki to taško, skaitydamas pietinę mūsų tėvynės pusę kaip savo privatinę nuosavybę", pasakė Le.

Atrodo, kad Nixonas, patapęs prezidentu, "būtų pasiruošęs naudoti atominius ginklus, kad paklupdytų Hanojų ant kelių".

Pasižadėdamas "neparduoti Vietnamo", Nixonas tik pakartojo prez. Johnsono nuolat kartojamus žodžius, teigia Le.

Brazilijos armija prieš studentus

Rio de Janeiro. — Brazilijos armija ir policija panaudota prieš studentų demonstracijas šiame mieste. Dabar miestą patruliuoja 8,000 kareivių ir policistų.

Valdžia skelbia, kad studentų demonstracijos buvo išvaikytos ir miestas grįžęs į normalę padėtį.

TSRS kaltina Ameriką

Geneva, Šveicarija.—Tarybų Sąjungos atstovas Roščinas pareiškė, kad Jungtinės Valstijos, naudodamos chemikalinius ginklus "agresyviame kare Vietname," laužo tarptautinį įstatymą, draudžiantį tokius ginklus naudoti.

Roščinas tai pasakė 17 šalių nusiginklavimo konferencijoje, kuomet Anglija pasiūlė sulaikyti biologinių ginklų gamybą ir naudojimą.

KABLEGRAMOS IŠ LIETUVOS

Mirė Šukienė-Benesevičiūtė

Vilnius. — Akmenės rajono gyventojai, kaip praneša respublikinė spauda, palydėjo į paskutinę kelionę pensininkę Juzefą Šukienę, mirusią rugpiūčio 9 d. Papilėje.

Šukienė-Benesevičiūtė gimė 1883 m. geg. 3 d. Jonaičių kaime, Tirkšlių valsčiuje, Mažeikių rajone, mažažemio valstiečio šeimoje. Salantuose Juzefa baigė pradžios mokyklą ir mokėsi siuvėjos amato. Mirus broliui, Juzefa su motina apsigyveno Zanuumse prie Telšių, siuvo žmonėms drabužius.

Negalėdama iš savo uždarbio pragyventi, Juzefa emigravo į Jungtines Valstijas, dirbo New Yorko siuvyklose, auklėjo turtingųjų vaikus, dirbo Filadelfijos popieriaus gaminių dirbtuvėje.

Benesevičiūtė Amerikoje ištekėjo už staliaus Juozo Šukio, pagarsėjusio JAV Lietuvių Socialistų Sąjungos organizatoriaus. 1908 metais Šukienė įstojo į Socialistų Sąjungą, dirbo jos narių sukurtame Lietuvių Moterų Progresyvių Susivienijime Centro Komiteto išdininke, buvo viena iš Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos organizatorių. Kai Lietuvių Moterų Progresyvus Susivienijimas 1916 m. pradėjo leisti savo organą žurnalą "Moterų Balsas," jo redaktorės buvo K. Petrikienė ir J. Šukienė.

Lietuvių Socialistų Sąjungos 10 suvažiavimas 1919 m. Brooklyne, pirmininkauiamas Juozo Šukio, pasmerkė dešiniuosius socialistus, oportunistus, nutarė pasivadinti Lietuvių Komunistų Federacija (Sąjunga) ir prisidėti prie JAV Komunistų Partijos, Šukienė taip pat patapo Komunistų Partijos nare ir buvo jos nare iki 1933 m.

Už Gegužės Pirmąjai skirtų atsišaukimų platinimą Šukienė 1921 m. New Yorke buvo suimta. Išėjusi už darbininkų surinktą užstatą į laisvę. Šukienė nuo teismo pasislėpė ir su vyru apsigyveno Grand Rapids, Mich., kaip Sakalai, toliau dalyvavo darbininkų judėjime. Už dalyvavimą darbininkų demonstracijoje Šukienė 1932 m. vėl buvo suimta Grand Rapidse.

Apvažiavę Jungtinių Valstijų lietuvių kolonijas su prakalbomis ir atsisveikinę, 1933 m. abu išvyko į Tarybų Sąjungą apsigyventi.

(Tęsinys 5-tame pusl.)

Rekordiniai streikai per 6 mėn.

Washington. — Darbo Statistikų Biuras raportuoja, kad šių metų šešiais mėnesiais streikavo darbininkų daug daugiau, negu kitais metais nuo 1952 metų.

Streikuojančių darbininkų skaičius siekė 1,430,000. Prarasta streikų metu apie 25 milijonus darbo valandų.

Per šių metų pirmąjį pusmetį įvyko 2,720 streikų. 1967 metais per 6 mėn. buvo 2,665 streikai.

Amerikos mokytojų grupė Lietuvoje

Vilnius. — 17 Amerikos mokytojų-turistų kelias dienas viešėjo Lietuvoje.

Mokytojai domėjosi Lietuvos švietimo sistema, mokyklomis.

4,300 civilinių užmušta Vietname

Washington. — Pentagonas skelbia, kad Vietnamo kare užmušta 4,300 civilinių arba 14 proc. visų užmuštųjų amerikiečių.

Apie 30 amerikiečių kas savaitė žūsta Vietname, nors jie esti toli nuo mūšių lauko.

Prašys komunistų paramos

Pnompenh. — Kambodijos valdžia pareiškė, kad ji gali prašyti Kinijos, Vietnamo ar kitų komunistų paramos Jungtinių Valstijų agresijai atremti.

Mažins automobilių gamybą

Detroit. — Automobilių korporacijos ruošiasi sumažinti automobilių gamybą ir paleisti iš darbo daugelį darbininkų, nes daugiau kaip pusantro milijono 1968 metų laidos automobilių yra neišparduotų.

Melbourne.. Australija.

— Romos katalikų kunigas N. Crotty pašalintas iš kunigystės todėl, kad yra priešingas popiežiaus enciklikai gimdymo kontrolės klausimu.

Surado Kubos bėglių ginklų sandėlį

Johnsonburg, N. J.—Vienoje farmoje federaliniai ir valstijos agentai surado įvairių ginklų sandėlį, kuris bene bus Kubos bėglių.

Sandėlyje rasta pusė tono dinamito, automatiniai šautuvai, ašarinės bombos ir daug amunicijos.

Reakcijos-rasizmo sąjunga

New Yorko dienraštis "Daily World" rašo, kad Nixono-Agnew kombinacija yra reakcijos ir rasizmo sąjunga.

Prezidentinis kandidatas Nixonas tiksliai pasirinkęs Marylando gubernatorių kandidatu vice-prezidento vietai. Marylando valstija juk prisiskaito prie pietinių rasistinių valstijų. Nixonas todėl nori gauti daugiau balsų iš tų valstijų.

Gub. Agnew laikosi "įstatymų ir tvarkos". Jis pareiškė, kad negalės toleruoti "rasistinių riaušių" ir kitokių kovų prieš rasinę diskriminaciją. Nixonas pasirinko Agnew, slaptai pasitaręs su rasistiniais pietinių valstijų delegatais.

Agnew yra pasakęs: jeigu jis būtų turėjęs prezidento galią, nebūtų leidęs beturčiams maršuoti į Washingtoną ir pasistatyti ten savo miestelį

Milijonierius Pappas, stambus remėjas Graikijos fašistinio režimo, dabar yra didelis remėjas kandidato Agnew.

G. McGovern--naujas demokratų prezidentinis kandidatas

Washington. — Senatorius McGovern visai netikėtai praeitą sekmadienį pasiskelbė demokratų kandidatu prezidento vietai. Nors ir smarkiai pavėluotas pasiskelbimas, bet jis plačiai nuskambėjo ir bus balsuotas demokratų konvencijoje.

Save iškeldamas kandidatu, McGovern nori apvienyti pakrikusias užmuštojo Roberto Kennedžio grupuotes ir kartu išlaikyti Demokratų Partijos vienybę. Jis pasisakė už Vietnamo karo baigimą ir prieš prez. Johnsono uždėtą kontrolę ant Demokratų partijos, kaip žalingą demokratų judėjimui.

Kitas jo tikslas — prasimušti į viršūnes ir laimėti pačioje konvencijoje. Jeigu Humphrey ir McCarthy negautų reikalingo skaičiaus balsų, tai delegatai gali pasirinkti trečią kandidatą ir vieningai jį išrinkti.

Skelbia nacionalinį boikotą Hearsto spaudos sindikatui

Los Angeles, Calif.—dienraščio "Herald-Examiner" darbininkai jau aštuntą mėnesį streikuoja. Daugiau ir daugiau unijų ateina jiems pagalbon.

American Newspaper Guild, kurios 1,100 narių yra streiko lauke, kviečia skelbti Hearsto spaudos sindikatui boikotą.

Patirta, kad boikotas labai daug pakenkia Hearsto spaudoje garsinimams, daugelis biznierių atsisako garsintis.

Apiplėšimai padidėjo 240%

Washington. — FBI direktorius Hooveris raportuoja kad bankų ir kitų finansinių įstaigų apiplėšimai nuo 1960 m. padidėjo net iki 240 procentų.

TSRS unijų laikraštis apie Nixoną ir Agnew

Maskva. — Tarybų Sąjungos profesinių sąjungų laikraštis "Trud" rašo, kad didžiojo biznio bosai, pasirinkę Nixoną ir Agnew kandidatais, patenkinti sena imperialistine linija ir senais politiniais vadais.

Kiti laikraščiai taipgi smarkiai išstojo prieš republikonų kandidatus, kaip imperialistų agentus.

Boikotuoja vynuoges

Cleveland. — Majoro Stokes pritarimu išvystytas platus boikotas Kalifornijos vynuogių, kurių darbininkai tebestreikuoja.

Leipcigas, Rytų Vokietija.

— Metinė rudens paroda prasidės rugsėjo 1 d. Joje dalyvaus pramoninės firmos iš 55 šalių, apie 250,000 biznierių ir turistų.

Riaušėse užmušti 3 negrai, 35 areštuoti

Los Angeles, Calif. — Kilusiose riaušėse negrais apgyventame Watts rajone trys negrai užmušti, 5 policistai ir 42 civiliniai sužeisti, 35 areštuoti.

Keletas tūkstančių negrų susirinko paminėti šiame rajone 1965 metais kovas prieš rasinę diskriminaciją. Kai policija pradėjo negrus puldinėti, įvyko susikirtimas.

Ulbricht ir Dubcek

Karlovi Vary, Čekoslovakija. — Rytų Vokietijos Kompartijos vadovas Walter Ulbricht ir Čekoslovakijos Kompartijos vadovas Alexander Dubcek baigė čia pasitarimus.

Jie tarėsi apie bendrą akciją prieš gręsiantį pavojų iš Vakarų Vokietijos. Pasitarimai praėjo draugiškai.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	$5.50
Queens Co., per year	$10.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Ir jie susirūpino Čekoslovakija!

PREZIDENTAS Johnsonas pasikvietė Respublikonų partijos kandidatus Nixoną ir Agnew pasitarimui svarbiais reikalais. Jie buvę supažindinti su Vietnamo karo eiga. Buvę kalbėta ir tartasi ir kitomis problemomis, viena kurių buvusi "problema" su Čekoslovakija.

Kodėl ponams pokalbininkams taip parūpo Čekoslovakija? Ką prezidentas raportavo Nixonui ir Agnew apie Čekoslovakiją?

Prieš kelias dienas buvo sakoma, kad mūsų vyriausybė nieko neturi su įvykiais Čekoslovakijoje, kad ji ten jokios smalos neverda, nesikiša į jos vidinius reikalus ir į jos santykius su kitais socialistiniais kraštais, kad pranešimai apie suradimą amerikoniškų ginklų sandėlių prie Vakarų Vokietijos rubežiaus yra "melas" ir t. t. O štai dabar prezidentas ir Nixonas susirinkę tariasi, ką daryti su ta Čekoslovakija, su tais Čekoslovakijos įvykiais?!

Ar tik nebus taip, kad buvo kas nors suplanuota, bet nepavyko, bet pralūžo? Reikia, kad republikonų kandidatai apie tai žinotų ir tylėtų rinkiminėje kampanijoje.

Nepaprastas kandidatų derlius

IŠ TIKRŲJŲ Demokratų partija gali didžiuotis savo kandidatų skaičiumi. Tokio gausaus kandidatų derliaus ji veikiausia dar nebuvo turėjusi.

Be pirmiau pasiskelbusių trijų kandidatų — McCarthy, Humphrey ir Wallace — dar rikiuotėn stojo senatorius McGovern, ir gubernatorius Maddox žada neatsilikti, nes tik jis, kaip atviras rasistas, galėsiąs Demokratų partiją išgelbėti.

Humphrey tikisi nominacijas laimėti be didelio vargo. Jau jis kalba apie pasirinkimą kandidato į viceprezidentus. Jo entuziastiškas draugas ir rėmėjas New Yorko Miesto Tarybos prezidentas Frank D. O'Connor siūlo maldauti, kad sen. McCarthy, suvažiavime prakišęs nominacijas į prezidentus, apsiimtų būti kandidatu į viceprezidentus. Jiedu, sako O'Connor, taip supliektų republikonus šiuose rinkimuose, jog jiems reikėtų keleto desėtkų metų atsipeikėti.

Negrų republikonų sukilimas

RICHARD NIXON susikėlė audrą republikonuose negruose. Mat, jiems baisiai nepatinka, kad jis pasirinko pietietį Maryland valstijos gubernatorių Spiro Theodore Agnew į viceprezidentus. Ir pasirinko, sakoma, ne savo noru, bet pildydamas pietinių valstijų baltųjų rasistų reikalavimą priimti jų žmogų į viceprezidento postą. Tai reiškia, sako negrai, kad Republikonų partijos vadovybė parsidavė rasistams.

Pirmutinis republikonas negras pasmerkti Nixoną buvo įžymusis buvęs beizbolininkas Jackie Robinson. Jis sako, kad jis nuo dabar darbuosis už Demokratų partijos kandidatų laimėjimą. Jį pasekė James Farmer, Rasinės Lygybės Kongreso pirmininkas, taip pat labai įtakingas vadas. Jis irgi argumentuoja, kad pasirinkimas Agnew reiškia pietinių valstijų rasistų laimėjimą.

Netenka abejoti, kad Robinsoną ir Farmerį paseks kiti juodieji republikonai. Richard Nixonui tenka susirūpinti.

Sėkminga antikarinės veiklos forma

VIETNAMO karo priešai surado visiškai naują veiklos formą. Jie pradėjo steigti prie armijos kempių kavines. Jas skaitlingai lanko kareiviai. O atėję į kavinę jie randa prieškarinės literatūros pasiskaitymui. Be to, tam tikromis valandomis duodamos dainų ir muzikos programos. Aišku, kad dainos gerai parenkamos, kad jos išreikštų protestą prieš karą.

Kavinės darosi labai populiarios. Tai antikarinės propagandos centrai prie pat kareivinių.

Armijos vadai labai susirūpinę.

Hidrogeologai -- žemdirbiams

Daugiau kaip penkiolikos kilometrų gylio šulinys susidarytų, sudėjus visus vakarų Lietuvos hidrogeologinės ekspedicijos, kurios centras yra Šiauliuose, šiemet išgręžtus gręžinius. Nauji arteziniai šuliniai pastaruoju metu atiduoti eksploatuoti Šiaulių rajono Raudėnų tarybiniame ūkyje, Šakių rajono "Taikos," Kapsuko rajono "Žemės maitintojos" kolūkiuose ir kitur.

Per šešis su puse mėnesio šiauliečiai hidrogeologai požemio "ežerų" gėlo vandens "takus" atvedė į dvidešimt dviejų Lietuvos tarybinių ūkių ir 110 kolūkių gyvenvietes bei gyvulininkystės fermas. Iki metų pabaigos ekspedicija išgręš daugiau kaip tris šimtus artezinių šulinių.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

YRA DATOS, KURIŲ NEUŽSĖS LAIKO DULKĖS

Vilniaus "Tiesoje" (rugp. 3 d.) skaitome vedamąjį "Rugpiūčio trečioji..." Be ko kita ten pasakyta:

Yra datos, kurių neužsės laiko dulkės. Datos, kurių nepamirš Lietuvos darbo žmonės. Tai — datos, ženklinančios mūsų tautos ryžtingą posūkį socializmo keliu. Tokia buvo 1918 metų gruodžio 16-oji, kai Lietuvos Laikinosios revoliucinės darbininkų ir valstiečių vyriausybės vardu buvo paskelbta, jog visa valdžia Lietuvoje pereina į Darbininkų, bežemių ir mažažemių valstiečių atstovų Tarybų rankas. Tokia diena buvo 1940 metų liepos 21-oji, kai Lietuvos Liaudies Seimas vėl atkūrė Tarybų valdžią mūsų krašte ir paskelbė Lietuvą Tarybų Socialistine Respublika. Tokia data buvo ir šiandien minima 1940-ųjų metų rugpiūčio 3-oji, kai Tarybų Lietuva tapo lygiateise tarybinių respublikų sandraugos nare, kai ji buvo priimta į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą.

Rugpiūčio 3-oji tarsi apvainikavo tą lemiamą istorinį posūkį Lietuvos darbo žmonių gyvenime, kai jie, Komunistų partijos vadovaujami, nuvertė supuvusią buržuazinę išnaudotojišką santvarką, ryžtingai pasuko socializmo statybos keliu ir nutarė savo likimą amžiams sujungti su pirmąja pasaulyje socializmo šalimi — Tarybų Sąjunga, savo didžiuoju Rytų kaimynu.

Entuziastingai priimtoje Lietuvos Liaudies Seimo deklaracijoje labai aiškiai ir tiksliai apibūdinamas šis visos lietuvių tautos noras, jos ryžtingas posūkis istorinėje kryžkelėje į socializmo kelią. "Prašyti Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos Aukščiausiąją Tarybą priimti Lietuvos Tarybų Socialistinę Respubliką į Tarybų socialistinių respublikų sudėtį sąjungine respublika..." ir šis noras išsipildė.

Baigėsi mūsų tautos istorijoje niūrus laikas, apie kurį poetė Salomėja Nėris sakė: "O Lietuva! Kieksyk parduota ir išmainyta tu buvai! Erškėčių dygiais vainikuota, vergijos dainas dainavai!". Darbo žmonės — tie, kurie gamina stakles, sėja grūdus, — tapo pilnateisiais savo krašto ir visos plačiosios tarybinės Tėvynės šeimininkais. Šį gerą tarybinio piliečio pasididžiavimo jausmą pirmiausia ir galima pajusti iš šiandien jau tapusių istoriniais dokumentais laikraštinių ataskaitų ir reportažų eilučių, iš džiaugsmo ir padėkos mitingų bei susirinkimų, prieš 28-erius metus nuvilnijusių per visą Lietuvą.

JIE JAU DABAR NORĖTŲ PERSIIMTI GINKLAIS

Pabėgėlių "Laisvoji Lietuva" moko Ameriką kaip susidoroti su viso pasaulio komunistais. Su jais sugyventi esą negalima. Juos reikią iššluoti iš šios ašarų pakalnės. Ir to "švento darbo" reikią griebtis jau dabar, jau šiandien!

Ir pradėti reikia su didžiąja Kinija, nes "Komunistinė Kinija, tai JAV pagimdytas padaras, kurią anuomet apgavo komunistai." Vargšės mūsų Jungtinės Valstijos, komunistų apgautos ir išprievartautos!

"L. L." žmonės argumentuoja:

"Daug amerikiečių dalyvauja įvairiose demonstracijose prieš Vietnamo karą, neturėdami jokio supratimo apie labai svarbias ir komplikuotas šių dienų Azijos problemas. Daugelis nori įtikinti JAV vyriausybę, kad Vietnamo karą reikia nutraukti ir P. Vietnamą atiduoti komunistams, nes esą į tą karą gali įsivelti Raudonoji Kinija."

Tokia galimybė esanti, bet jos mums nereikią bijoti. Ir štai kodėl: "Kas yra geriau: kariauti su palyginamai silpnai apginkluota R. Kinija, ar palaukti kol ji visapusiškai pasiruoš karui? Tikėti, kad su komunistais ateityje bus galima surasti 'modus vivendi' — yra iliuzija... Pavėlinimas gali atnešti nepataisomas ir tragiškas pasėkas..."

Vadinasi, smarkuoliai iš šios gazietos norėtų, kad būtų ginklais su Kinija persiimta tučtuojau. Dar tebesilieja kraujas Vietname, o turime pradėti naują karą ir su keliomis dešimtimis kartų didesne šalimi! Tiems nužmogėjusiems elementams iš "L. L." dar neužtenka, kad tūkstančiai jaunų amerikiečių jau padėjo galvas Pietrytinės Azijos džiunglėse, jiems reikia karo, kuriame kristų milijonai amerikiečių!

"PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ APSIJUNGIMAS"

Kunigų "Drauge" skaitome, kad esąs pradėtas judėjimas už "pasaulio lietuvių katalikų apsijungimą." Tokį nutarimą padariusi Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos valdyba. Darbas jau prasidėjęs. Girdi: "Visi gautieji atsakymai iš Kanados, P. Amerikos, Europos, Australijos kalba už reikalo svarbumą ir organizacinį apsijungimą." Apsijungimui siūloma federacijos forma."

KUNIGO BROLIS PER AŠARAS PRAŠĖ

Brooklyno kunigų "Darbininkas" (rugp. 7 d.) įdėjo velionio kunigo Dagilio brolio Antano laišką. Jis sako: "Laidotuvių išvakarėse, t. y. liepos 12 d., vyskupo Brizgio, kun. kleb. M. Kundroto, kun. kleb. W. Stanevičiaus, kun. V. Dabušio ir kun. P. Patlabos akivaizdoje dar sykį su ašaromis prašiau, kad būtų lietuviškos pamaldos. Ir vėl man buvo pažadėta, kad reikalas bus sutvarkytas. Tačiau šeštadienio rytą kažin kas reikalą pertvarkė taip, kad laidotuvių mišios ir kitakas buvo laikoma anglų kalba."

Antanas Dagilis tuo, matyt, labai nusivylęs ir pasipiktinęs.

NUSIVYLUSIŲ RAMINIMAS

Smarkieji ALTO "generolai" Bartkus ir Grigaitis juk buvo nuskridę į Miami Beach pas republikonus parvežti Chicagon gatavą "išvaduotą" mūsų Lietuvą. Deja, vyrai sugrįžo tuščiomis rankomis.

Bet menševikų "Naujienos" savo pasekėjus ramina dėlei to nepulti į desperaciją.

TARYBINIAI ŽURNALISTAI APIE REPUBLIKONŲ SUVAŽIAVIMĄ

Dienraštis "Pravda" turėjo Miami Beach republikonų suvažiavime du korespondentus — Georgi Ratiani ir Boris Strelnikov. Jie rašo:

"Mes priėjome supratimo, kad daugelis amerikiečių 1968 metų balsuotojų geriau išprūsę, negu buvo 1964 metais. O juos išprūsino Vietnamo karas ir negrų riaušės. Taip, mes priėjome supratimo, kad 1968 metų balsuotojas nori pakaitų daug labiau, negu norėjo 1964 metais, ir kad tą jo norą padidino tie patys Vietnamo karo ir negrų riaušių klausimai. Tačiau norėdami būti teisingi tiesai, mes privalome pasakyti, kad Amerikos balsuotojas tebėra politiškai toks pat naivus žmogus, ku-

Žurnalistai Ratiani ir Strelnikov turi žodį ir republikonų rinkminės platformos klausimu. Girdi, platforma nieko konkretaus nepasako. Atrodo, kad platformos autoriai karštą bulvę mėto iš rankos į ranką: jie norėtų pažadėti balsuotojams taikų Vietnamo problemos išsprendimą, bet bijosi atsižadėti savo pirmesnės politikos, kuri kritikavo demokratus, kad jiems esą stoka drąsos šį purviną karą labiau išplėsti."

Toliau: "'Kitos užsienio politikos problemos klambeną šių dienų Amerikos duris, bet 1968 metų platforma palieka jas be atsakymo. Ir kaipgi ji atsakys, kad jos autoriai tik pakartoja seną pasaką apie "komunistinį pavojų" ir reikalauja ginklavimosi padidinimo, sustiprinimo NATO vienybės ir subversyvės veiklos prieš socialistinį pasaulį."

Žurnalistai baigia: "piniginių maišų kova — kaip prieš keletą desėtkų metų vienas žurnalistas charakterizavo Jungtinių Valstijų rinkimus — šiandien prisimenama Miami Beach suvažiavime."

Iš laiškų

Bronei Keršulienei rašo Bronė Jokubonienė (Valantinaitė), skulptoriaus Gedemino Jokubonio žmona:

...Tikrai malonu iš Jūsų gauti žinutę ar Jūsų vardus rasti "Laisvėje".

Per Ievą Mizarienę siunčiu jums savo darbelį-batiką. Pas mus dabar labai madoje tokie darbai. Nežinau, ar jums patiks "Kapinaitės žemaitijoje". Tai gabalėlis Lietuvos kaimo, senas ir retai jau sutinkamas motyvas... Šis motyvas, kaip grafikos darbas, buvo eksponuotas Montrealyje, Lietuvių grafikos skyriuje, Expo 67 parodoje.

Šiuo metu Vilniuje yra atidaryta taikomosios dailės paroda, kurioje ir aš dalyvauju su tekstilės darbais — gobelenais ir batika. (Batika — tai vašku piešiama ant medžiagos ir paskui merkiama į dažus. Taip pas mus dažo margučius.)

A. PETRIKA

Lietuvos kraštovaizdžio ateitis

Tarybų Lietuvos pirmaeiliai veikėjai visai rimtai susirūpino savo krašto gamtovaizdžiu ir jo ateitimi. Tiesiamieji keliai, statomieji fabrikai, naujos kolūkių gyvenvietės, plečiami miestai, statomi tvenkiniai (Kauno jūra ir kt.)—ne tik mažina laisvos žemės plotą, bet keičia ir kraštovaizdį, o dažnai jį dar skurdina.

Tuo klausimu š. m. balandžio mėn. 4-5 dienomis Vilniuje buvo sušaukta respublikinė konferencija, pavadinta "Melioracija ir kraštovaizdis." Ją organizavo Lietuvos Gamtos draugija, Gamtos apsaugos komitetas prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos, Gamtos apsaugos komisija prie LTSR Mokslų Akademijos prezidiumo, Melioracijos ir vandens ūkio bei Žemės ūkio ministerijos.

Įžanginiu žodžiu konferencijos darbą pradėjo Lietuvos Gamtos apsaugos draugijos respublikinės tarybos pirmininkas, Mokslų Akademijos Botanikos instituto direktorius Karolis Jankevičius. Pirmieji pranešimus perskaitė Melioracijos ir vandens ūkio ministras Jonas Velička ir Gamtos apsaugos komiteto pirmininkas Viktoras Bergas. Kalbą pasakė ir amerikiečiams pažįstamas LTSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojas Vytautas Vazalinskas. Iš viso buvo skaityta 13 pranešimų.

Lietuvos gamtovaizdžio klausimas plačiai diskutuojamas ir respublikos spaudoje. Žurnalas "Kultūros barai" skelbia, kad jo 4 numerio pagrindinė tema — "Kraštovaizdžio atėitis". Kitas žurnalas, "Mūsų gamta", 5 nr. irgi daug vietos skiria klausimui "Melioracija ir kraštovaizdis". Kiti žurnalai bei laikraščiai taipgi netyli.

Su Lietuvos gamtovaizdžio reikalu neatskiriamai susijusi krašto topografija bei fiziografija. Geografai ir žemės ūkio specialistai apskaičiuoja, kad Lietuvoje labai daug žemumų, kad 3,053,000 hektarų yra drėgmė pertekusių žemių. Tai sudaro beveik pusę (47%) visos dirbamos žemės. Melioratoriai sako: reikia žemumas nusausinti, pravesti melioraciją: nudrenuoti pelkynus, iškirsti žemumose esančias giraites, gojelius, išrauti krūmus, ištiesinti upes bei upelius, iškasti gilius kanalus bei grabes ir t. t. Kai kur jau tai padaryta: ištiesintas Merkys, Venta ir kt., o jų vietoj iškasti strėlės tiesumo kanalai. Dabar dzūkai prisimena gražiai karklais bei gluosniais apaugusiais krantais vingiuojantį Merkį ir žiūrėdami į tiesų kanalą dejuoja: turime šieno, bet neturime upės! Jie pasigenda V. Krėvės įamžinto Merkio.

Tas pats su Venta. Išnyko jos vingiuotais pakraščiais augę gojeliai, karklynai bei alksnynai, kuriuose giedojo ir lizdus krovė lakštingalos ir kiti naudingi paukšteliai. Kanalas, estetiniu požiūriu, upės atstoti negali. Įsivaizduokime per Suvalkiją, vietoj vingiuotos Šešupės, iškastą tiesų kanalą iki Nemuno! Kraštovaizdis būtų nepataisomai sugadintas. Kai kur žala jau padaryta. Paskubom vanduo nuleistas į jūrą ir žemė liko sausa, podirvio drėgmė išnyko. Kai kur jau dėl to išdžiūvo kaimuose šuliniai bei upokšniai, kai kur nuslūgo mažesni ežerai, o aukštumose jau vėjas sausą žemę nešioja, pasirodė grunto erozija, derlingumas išnyko.

Tad Gamtos apsaugos draugija ir visi gamtą mylinti piliečiai perdaug entuziastingiem melioratoriam sako: nesiskubinkite, draugai, nusausinti kraštą, atsižvelkite ir į gamtos bei žemės reikalavimus, laikykitės pusiausvyros! Melioracijos ir kraštovaizdžio reikalu daug kalbėta minėtoje konferencijoje. "Mūsų gamtos" redakcija, komentuodama jos dalyvių kalbas, pasakė:

"Pastaraisiais metais Lietuvoje melioravimo darbai neregėtai išsiplėtė. Vien tik šiais metais numatyta nudrenuoti 130,000 hektarų, pakalkinti 100,000 hektarų." Tai dideli plotai! Gi Gamtos apsaugos komiteto pirmininkas V. Bergas ten pasakė, jog:

"Dirėgnų žemių melioravimas — būtinas darbas." Tačiau: "Ekonomikos negalima organizuoti grožio sąskaita. Trumpalaikė nauda vėliau gali brangiai kainuoti. Socialistinės visuomenės poreikiai reikalauja saugoti ir gausinti gamtos turtus. Todėl būtina atstatyti gamtos lygsvarą, kur ji buvo pažeista... Mažų miškelių, giraičių, krūmynų išnaikinimas paspartina sniego tirpimą pavasarį, padidina paviršiaus polaidžio vandens nuotakį ir tokiu būdu taip pat padeda "vyti" vandenį iš laukų... Giraitės silpnina vėjo greitį, mažina paviršiaus vandens nuotakį, stabdo arba silpnina dirvų eroziją, iš dalies reguliuoja upelių nuotakį. Jos teiktų prieglobstį naudingiems paukščiams, žvėrims ir vabzdžiams, būtų svarbios žmogaus buičiai, poilsiui, turizmui."

Konferencijos dalyviai atsižvelgė ir į kolūkių centrų steigimą bei kolūkiečiams butų statymą. Pasisakyta, kad purojektuojamos gyvenvietės turi būti ne tik patogios žemdirbiams, bet ir kad negadintų kraštovaizdžio, kad nebūtų vienodais namais nustatyta abi pusės gatvės ir pan. Kai numatyta dar šiais metais perkelti į naujas gyvenvietes apie 5,600 vienkiemių, tai susidaro nemaža problema. Čia reikia pagalbos ekonomistų, inžinierių, architektų, gamtininkų, dailininkų ir kt.

Bes esame tikri, kad Lietuvos vadai mokės pasirūpinti ne tik savo krašto žmonių gerove, bet ir žiūrės, kad pažangi ekonomizacija nepakenktų Lietuvos grožiui.

Prancūzijos gydytojai teigia, kad žmogus gali prarasti klausą arba pastoviai girdėti ūžimą ausyse, jeigu netaisyklingai išsidėstę dantys, natūralūs ar dirbtiniai.

IRENA VLADIMIROVIENĖ

Amerikos žmonės: jų kai kurie įpročiai ir piliulės

Atidarius eilinės amerikiečių šeimos vaistinėlę, nustebina vaistų daugybė. Piktnaudžiavimas vaistais pasidarė opi JAV gyvenimo problema. Niekad istorijoje nebuvo suvartojama tiek vaistų, kaip dabar. Žmonės ryja piliules, norėdami nusiraminti, tapti žvalesni, ryja jas norėdami sustorėti ir dar daugiau suvartoja, geisdami suplonėti. Moterys geria vaistus išvengti nėštumui, geria juos, kad pastotų. Amerikos visuomenė gyvena vaistais.

Ši epidemija apėmė visus gyventojų sluoksnius. Milijonai amerikiečių be piliuliu negali užmirgti, o atsikėlę negali be jų dirbti ir gerai jaustis. Vaikai rūko nešišą, arba ryja haliucinogenus, o tėvai geria vaistus, dažnai jiems visai nereikalingus, net kenksmingus: migdačius, stimuliuojančius, paleidžiančius vidurius, raminačius skausmą, nervus.

Niekas tiksliai nežino šio piktnaudžiavimo statistikos, nes problema dar nauja. Bet štai kai kurie skaičiai: JAV pagaminama 12 milijardų amfetaminų ir migdomųjų piliulių, 50 milijonu raminamųjų. Pusė to kiekio parduodama nelegaliai, be gydytojų receptų. Policijos duomenimis, 1967 m. suėmimu už nelegalų vaistu pardavinėjimą padaugėjo 400%.

Kas jie per vieni?

Kas tie žmonės, kurie piktnaudžiauja vaistais? Tai dažniausiai gyvenime turi kokių nors sunkumu. Štai 30 m. amžiaus architektas iš Atlantos. Jis gėrė piliules, paskui jomis gydėsi, o dabar nebegali dirbti. Inžinierius-konstruktorius, patekęs į skolas, porą metų vartojo piliules savo nervams raminti, o dabar nebegali nustoti. Teisininkas iš Detroito, turėjes sunkią byla, keletą savaičių gėrė amfetaminus žvalumui palaikyti, o dabar nebegali apsieiti be vaistų, negalėdamas miegoti, gausiai vartoja migdomuosius. Per porą metų jis taip sugadino savo sveikatą, kad nebegalėjo dirbti teisme ir buvo atleistas. Kai kurie senyvo amžiaus žmonės imasi vaistu, bijodami senatvės. Vaistuose žmonės ieško išeities iš slegiančių juos asmeninių ir visuomeninių problemų.

Šį kartą noriu papasakoti apie viena piliulių rūšį — dietines piliules, apie tai, kaip milijonai Amerikos moterų, norėdamos išlaikyti grakščias linijas ir lieknas figūras, rizikuoja savo sveikatą ir gyvybę.

Dietinių piliulių poveikis

Rašant šį straipsni, JAV senatas savo posėdžiuose svarstė vieną didžiųjų Amerikos medicinos skandalų — dietinių piliulių biznio klausimą. Pastaruoju metu vis dažnėja mirties atveju, kurių priežastis — nesąžiningų gydytojų dalijamos dietinės piliulės. Apie 10 piliules gaminančių firmų yra patraukta atsakomybėn už pirkėjų klaidinimą. Senatas jau sustabdė kai kurių vaistų, jų tarpe tų, kurių sudėtyje yra digitalio, laisvą pardavinėjimą. Senato posėdžių metu Illinojaus valstijos tardytojas nurodė, kad šioje valstijoje nuo besaikio dietinių piliulių vartojimo mirė apie 14 žmonių. Oregono valstijos Sveikatos departamento vyriausiasis tardytojas pareiškė žinąs bent 6 atvejus mirties nuo vadinamųjų vaivorykštinių piliulių. Jos taip vadinamos dėl savo spalvų įvairumo.

Kaip apsisaugoti nuo nutukimo, kaip išlaikyti liekną figūrą. Šis klausimas kankina milijonus žmonių, ypač moterų, visame pasaulyje. Medicinos pripažinta, ir tai buvo pabrėžta minėtuose JAV senato posėdžiuose, kad geriausias būdas apsisaugoti nuo nutukimo arba storam žmogui numesti nereikalingus kilogramus yra protingai paskirta, gydytojo prižiūrima dieta ir individualiai nustatoma fizinė mankšta.

Moterys ir jų linijos

Amerikoje žmonės palyginti mažai juda, mažai vaikšto pėsti. Jie neretai būna savo automobilių vergais. Todėl daug kam, o ypač moterims, tenka rimtai susirūpinti savo "linijomis". Milijonai jų prisilaiko dietos — "skaičiuoja kalorijas".

Visagalis biznis čia sau randa plačią dirvą. Gausios brošiūros nurodinėja, kada, kiek ir ką valgyti, reklamuoja tokį ar kitokį dietini maisto produktą. Kiekvienoje maisto produktų parduotuvėje yra dietinio maisto skyrius, kurio lentynos pilnos nekaloringo arba žemo kaloringumo maisto, daugiausia koncentruoto. Pardavinėjamos nekaloringos vaisių sultys, pieno produktai, konditerijos gaminiai, net "dietinė" duona, kuri, kaip sako reklama, "prisotins jus, suteiks visus reikalingus vitaminus, tačiau nesugadins jums figūros".

Vartotojai sako, kad šie produktai pasotina, bet neilgam. Žmogus greit vėl nori valgyti.

Dieta ir mankšta reikalauja valios ir pasiryžimo, taip pat laiko. Ne visi sugeba skrupulingai skaičiuoti kiekvieno savo kąsnio kalorijas, daugelis tingi užsiiminėti mankšta, todėl imasi lengvesnio būdo kilogramams numesti — dietinių **vaivorykščių** piliulių. Ir štai kai kurie rezultatai, kuriuos pastaruoju metu aprašė spauda.

Kai kurie pavyzdžiai

19 m. studentė Čerilė Oliver iš Oregono valstybinio universiteto, susirūpinusi dėl savo apvalios figūros, nuėjo pas gyditoją, kuris išrašė jai daugybę įvairiausiu spalvu piliulių. Po kiek laiko Čerilė, numetusi 40 svarų ,staiga mirė universiteto bendrabutyje.

Po kruopštaus tyrimo vyriausias Oregono Sveikatos departamento tardytojas dr. Raselas Henris pripažino, kad mirties priežastis yra nesaikingas svorio kontrolės piliulių vartojimas.

Norma Hil iš Texaso, 38 m. amžiaus, mirė nuo "toksinio miokardito". Jos vyras padavė gydytoją į teismą už tai, kad pastarasis gydė ją nuo nutukimo, neištyręs sveikatos stovio, išrašinėjo jai daugybę įvairių piliulių.

Dar kitas atvejis — Roza Napolielo iš New Jersey, seniai serganti širdies liga, gavo iš savo gydytojo įvairių "dietinių" vaistų, nuo kurių išsivystė embolija, širdies ir smegenų sutrikimas, buvo amputuotos abi kojos. Po trejų metų ji mirė.

Tokie atsitikimai spaudoje neretai aprašomi.

Kam rugepiūtė

Maisto ir vaistų administracijos duomenimis, JAV praktikuoja nuo 5 iki 7 tūkstančių "storulių" gydytojų. Iš jų maždaug tūkstantis gyvena vien tik iš pacientų-nutukėlių. Per metus tuos gydytojus aplanko nuo 5 iki 10 milijonų pacientų. Jie parduoda 2 milijardus dietinių piliulių ir turi iki pusės milijardo dolerių per metus pelno. Vaistai, kuriuos jie paskiria savo pacientams, nebūtų pavojingi, vartojant juos nuosaikiai ir teisingai. Tačiau priimant jų daug ir pavojingose kombinacijose, jie tampa nuodais.

Piliulių poveikis

"Storulių" gydytojų dažniausiai rekomenduojamos piliulės yra apetitą slopinantieji amfetaminai; barbituratai, kurie turi padėti nuo nervingumo, atsirandančio amfitaminams veikiant; tiroidas, pagreitinąs maisto sueikvojimą organizme ; digitalis — vaistas, vartojamas, sergant širdies ligomis, ir, kaip ekspertai pareiškia, visiškai nereikalingas svorio kontrolei; diuretikai, varantieji iš organizmo šlapuma, ir laksantai — paleidžiantieji vidurius. Kai kurie diuretikai taip sumažina protasijaus kiekį organizme, kad širdis pasidaro labai jautri digitalio veikimui. Tada ir truputis digitalio sukelia spazmus ir kai kada būna mirties priežastimi.

Dauguma "storulių" daktarų, kurie yra biznieriai, tokie nerūpestingi, kad tik paviršutiniškai patikrina paciento sveikatą ar net visai jos nepatikrina ir atleidžia jį su maišuu stipriai veikiančių, kartais mirtinų piliulių.

Atidengimas

Žurnalo "Life" reportaže Suzana Makbi, nestora, bet kiek apkūni jauna moteris, pasivadinusi paciente, norinčia numesti svorį, aplankė dešimtį įvairių JAV miestų gydytojų, besiverčiančių "svorio kontrolės" praktika. Iš dešimties tiktai trys pasakė jai, kad jos svoris yra normų ribose, bet visi be išimties išrašė arba davė jai dietinių piliulių. Jos vizitų rezultatas buvo 1,479 visų vaivorykštės spalvų piliulės.

Padarius šių piliulių analyzę, paaiškėjo, kad tai buvo amfetaminai, barbituratai, lytiniai hormonai, diuretikai, tiroidas ir digitalis.

Štai kaip Suzana Makbi aprašo kai kurių jos aplankytų gydytojų praktiką.

Pirmasis aplankytas gydytojas buvo osteopatas dr. Edvardas A. Devinsas Kansas City, Misouri valstijoje. Jo būstinėje neseniai buvo padaryta krata ir konfiskuota 2,500,000 piliulių, daugiausia amfetaminų ir barbituratų, kadangi šis gydytojas nevedė teisingos gaunamų ir išdalijamų vaistų ataskaitos.

"Priėmusi mane mergina, — pasakoja Suzana Makbi, — davė užpildyti anketą iš 195 klausimų, pradedant nuo regėjimo, klausos, nosies ir gerklės stovio ir baigiant tokiais: Ar dažnai verkiate? Ar neatrodo gyvenimas beviltiškas? Ar nenorit numirti ir pasišalinti nuo visko?

Perskaičiusi anketą, mergina pasvėrė mane su rūbais ir batais ir pareiškė, jog aš turiu numesti 5 svarus (apie 2 kilogramus. — Aut.), ir ji tuoj paruošianti man vaistus.

Po kelių minučių pasirodė pats dr. Devinsas su piliulėmis rankose, kurias jis parinko, net nematęs pacientės. Jis manęs neapžiūrėjo, tik paaiškino, kaip priimėti vaistus. Paklausus, kas yra tose piliulėse, jis man neatsakė, tik pareiškė, kad rudos reguliuos virškinimą, o kitos — raudonos, pilkos ir gelsvos — padarys mane liekną. Prisilaikyti dietos jis nepatarė, paraginо sumokėti 10 dolerių ir ateiti po mėnesio.

Mano gauta mėnesinė vaistų norma buvo 140 tabletčių — įvairūs amfetaminai, tiroidai ir laksatyvai.

Ir klinikoje

Sekantis mano vizitas buvo labai gausiai lankomoje dr. Rubelio klinikoje, Decaturo mieste, Illinojaus valstijoje. Į ją atvyksta pacientai iš visų JAV-jų.

Čia aš gavau 136 klausimų anketą, mane pasvėrė, išmatavo, patikrino pulsą, kraujo spaudimą, paėmė kraują iš pirštо ir kt., padarė elektrokardiogramą. "Achileometru" patikrino Achilo sausgyslę.

Klinikos gydytojas osteopatas praleido su manim 4 minutes, pasakė, kad mano svoris yra normos ribose, ir atleido mane su 84 piliulėm (tai buvo raudoni vitaminai, oranžiniai vitaminai ir žalios spalvos tiroidai).

Klinikos reklaminė brošiūra prasidėjo taip maloniais storuliams žodžiais: "Viršsvoris yra labai paplitęs reiškinys, kurį galima pašalinti be dietos."
ir sumokėjau už vizitą 15 dolerių.

Dr. Mendenheilas Gardenoje, Kalifornijos valstijoje, atrodė labai pavargęs, nes per dieną jis praleidžia daugiau kaip 60 pacientų. Pažiūrėjęs į mano medicininę anketą, jis dviejose vietose pridėjo prie mano krūtinės stetoskopą, pažiūrėjo, ar nėra sutinusios mano kulkšnys. Aš pasakiau jam, kad norėčiau sumažinti savo šlaunų apimtį.

Gydytojas pažadėjo man savo paties gamybos preparatą šlaunims suploninti. Vėliau pasirodė, kad tai prednisonas — hormonas prieš uždegimus.

Aš palikau dr. Mendenheilą, nešdamasi 364 piliules, kurias turėjau suvartoti per mėnesį, taigi,daugiau kaip 10 piliulių per dieną, ir sumokėjau už vizitą 15 dolerių.

Dr. Orvilis Dž. Deivis San Diego mieste, Kalifornijoje, paėmė iš manęs už vizitą 40 dolerių. Ten man buvo padaryta kraujo analizė, elektrokardiograma, šlapumo analizė, mane pasvėrė, išmatavo, patikrino pulsą, kraujo spaudimą.

Pats gydytojas man pasakė, jog aš neturiu jokio viršsvorio, tačiau išrašė man progesteroną — lytinį hormoną ir dar 234 įvairių spalvų piliules. Mokėdama už vizitą, aš pagalvojau, kiek dolerių jis būtų paėmęs iš pacientės, kuriai tikrai per daug svorio!

Tikras milijonierius

Įdomus buvo Suzanos Makbi vizitas dr. Gordono L. Grino įstaigoje Manhattane, New Yorke. Šis gydytojas — vienas labiausiai klestinčių visame krašte. Jis turi 19 įstaigų ir pelno iki milijono dolerių per metus. Čia "pacientė" susidūrė su technikos amžiaus medicina. Iš magnetinės juostos ji išgirdo, kad piliulės, kurios jai bus duotos, neturės jokios įtakos jos ligoms, jeigu tokių yra. Esą galima sumažinti svorį ir be vaistų, sakė balsas, bet čia ateinama ieškoti lengvesnio būdo suplonėti. Paklausus sekretorės, kur yra dr. Grinas, ji atsakė, kad daktaro nėra nė vienoje iš jo devyniolikos įstaigų, jis tiktai vadovauja bizniui. Ar balsas juostoje yra jo? "O ne, tam reikalui mes turime specialų žmogų."

Šitoj įstaigoj "pacientė" gavo 49 piliules savaitei, taigi po 7 kasdien.

Suzana dar aplankė "storulių" gydytojus Denveryje, Colorado valstijoje, Hilsbore, Oregono valstijoje, Falls City, Virginijoje, Miamyje, Floridoje, ir visur kartojosi panašios procedūros. Kai kur medicininė anketa būdavo užpildoma, kai kur ne, kai kur būdavo daromos analizės, kitur apsiribodavo vien pasvėrimu su rūbais ir batais. Visur fizinis apžiūrėjimas buvo labai paviršutiniškas.

Tarp visų tų gydytojų patarimų nebuvo sutarimo dėl dietos, bet visur jie visi sutapo: jie dalijo piliules, piliules, piliules...

Jų biznis klesti

Šių gydytojų praktika klesti. Per savaitę kai kurie iš jų praleidžia po 750 pacientų. Vienas "storulių daktaras" net turėjo sustiprinti savo laukiamojo kambario grindis, kurios įdubo nuo jo gausių pacientų svorio. Yra tokių garsenybių šioje srityje, kurios ima už vizitą po 75 dolerius, ir jų pelnas siekia milijoną dolerių per metus.

Daugelis vaistų pramonės firmų verčiasi pelningu dietinių piliulių gaminimu, tačiau geriausiai iš nutukimo biznio uždirba mažos kompanijos, kurios platina savo produktus išimtinai "storulių" gydytojų tarpe.

Patys vaistai pagaminami labai pigiai ir parduodami gydytojams urmu, po vieną centą už piliulę. Kai kurios firmos tiesiog verbuoja gydytojus tokiai praktikai, pavyzdžiui, Dalaso firma Lanpar Company, kurios du vadovai 1966 m. buvo nuteisti už vaistų gaminimo standartų nesilaikymą. Ji mokėjo specialias premijas gydytojams, nupirkusiems iš jos dietinių piliulių ne mažiau kaip už 400 dolerių.

ILIUZIONISTŲ sąjunga Brazilijoje nutarė išrinkti prezidentą. Po pirmojo balsavimo turo, atidarius urną, buvo rasta 377 biuleteniai, nors sąlėje buvo 170 sąjungos narių.

Elena Tautkaitė

Minint 75-ąsias gimimo metines

Mūsų šimtmečio pradžios revoliucinis judėjimas išugdė daug kovotojų už darbo žmonių interesus. Jų tarpe buvo ir Elena Tautkaitė.

Domicelė-Elena Tautkaitė gimė Pašušvio miestelyje (dabartiniame Radviliškio rajone), valstiečio šeimoje. Anksti netekusi tėvų, ji, giminių padedama, mokėsi siuvėjos amato Vilniuje, o vėliau Peterburge.

Jau 1916 metais E. Tautkaitė įstojo į bolševikų partiją. Po Vasario revoliucijos ji kalbėjo mitinguose. dirbo moterų darbininkių tarpe, metalistų profsąjungoje, platino pirmąjį lietuvių bolševikų laikraštį "Tiesą," bendradarbiavo šiame laikraštyje.

1918 metų pabaigoje E. Tautkaitė atvyko į Vilnių ir iš karto ėmėsi partinio darbo. Ji padėjo parengti LKP I suvažiavimą. Suvažiavime dalyvavo svečio teisėmis ir kartu su R. Pileriu sekretoriavo. Aktyviai prisidėjo rengiant pirmosios Vilniaus Darbininkų atstovų tarybos rinkimus. 1919 metu pradžioje tris mėnesius E. Tautkaitė buvo LKP Vilniaus miesto komiteto sekretore.

Partiiai reikėjo vadovaujančiu darbuotojų rajonuose. 1919 m balandžio pradžioje partija komandiravo E. Tautkaite į Utena. Ji turėjo pravesti susirinkimus, mitingus, aiškinti Tarybu valdžios uždavinius, organizuoti partines kuopeles, kur jų nebuvo. Bet Utena netrukus užėmė vokiečių ir buržuazinės Lietuvos kariuomenės daliniai. Po to kurį laiką E. Tautkaitė dirbo Molėtų revoliuciniame komitete.

LKP CK nutarimu E. Tautkaitė pogrindiniam darbui atvyko į Ukmergę. Čia ji padėjo atkurti partines organizacijas. Atlikusi šį darbą, išvyko į Kauną, kur buvo kooptuota į LKP Kauno komitetą. Jai pavedė organizuoti pagalbą ikalintiems revoliucinio judėjimo dalyviams, padėti persekiojamiems žmonėms pereiti iš Lietuvos į Tarybų Rusiją. Elena Tautkaitė taip pat padėjo organizuoti Kaune pirmąją pogrindinę spaustuvę, mieste pasklido pirmieji komunistiniai atsišaukimai. Kaip pasakoja ją pažinojusieji pogrindininkai, 1919 metų rudenį E. Tautkaitė partiniame darbe Kaune vaidino žymų vaidmenį. Ji buvo giedrios nuotaikos, tikėjo galutine liaudies pergale.

1919 metų pabaigoje E. Tautkaitė išvyko į Tarybų Rusiją. Iki gyvenimo pabaigos ji dirbo įvairu atsakinga darbą, bendradarbiavo lietuviu komunistinėje spaudoje. 1922 metais ištekėjusi už V. Mickevičiaus-Kapsuko, ji jautriai rūpinosi jo sveikata, stengėsi sudaryti kuo geresnes salygas darbui, partinei veiklai, kūrybai.

Z. Vasiliauskas

DIDŽIULIS KYŠIS

Romos imperiios vietininkas Sirijoje Gabinijus buvo papirktas didžiausiu anų laiku kyšiu, kurio vertė mūsu dienų pinigais siekė 12 milijonų dolerių. Už kyšį jis turėjo leisti romėnų dalinius panaudoti karaliui Ptolomėjui grąžinti į Egipto sostą.

APIE GRAŽŲJĮ KRAŠTĄ ŽEMAIČIŲ

Nuo Raseinių, Dubysos lig pat Palangos,
Nuo Nemuno lig Šventosios
Mūsų kraštas žemaičių be galo gražus,
Mūs žemė gimtinės brangios.

Čia upė Virvytė srauni vingiuoja,
I Ventą praskin' sau kelią,
Tarp kalvų kaip rūtos miškeliai žaliuoja
Ir dirvų javai sodriai želia.

Čia šniokščia Babrungas ir Minija raitos.
Čia Lūkšto vanduo raibuliuoja.
Vėjelis sau žaidžia Medvėgalio šlaituos'.
Girgždūtė štai Šatrijai moja.

Per lankas ramiai čia Lokysta čiurlena.
Tarp kalvų sau telkšo Plateliai.
Į Kuršmarias Nemunas vandenį gena,
Prie vieškelių rymo berželiai.

Koks gražus šiandieną tas krašt's mūs' žemaičių.
Upeliais, kalvom padabintas!
Malonus dangum savo žydriu ir vaiskiu.
Gražus vieškelių raštais išpintas.

Ir apima noras keliaut ir pažinti
Tą žavų Tėvynės kampelį,
Pajust žalio miško vėsumą ir rimtį,
Pasekt, kur vingiuoja takeliai.

O nuveda jie mus per lankas ir pievas,
Pro dirvas plačias brandaus javo
Tenai, kur piliakalnių šlaituose ievos
Puikuojas rūbu žaliu savo...

Sutikęs, išgirsi iš žilo senelio
Keistų paslapčių visokiausių:
Kaip pabaisos kalne pastodavo kelią,
Čia gindamos turtus brangiausius...

Kaip ponų prispausti kentėjo čia žmonės,
Kaip vargo jie savo vargelį.
Ir, melsdami varge aukščiausio malonės,
Prie vieškelio statė smūtkelį.

Tą viską surinkim, jaunieji draugai!
Tad lazdą suspaudę tvirčiau,
Keliaudami kraštą pažinkime gerai,—
Gimtinę mylėsim karščiau...

Kaltinėnų Jurgis

Iš leidinio "Šilalės rajono moksleivių 1968 m. turistinių varžybų 'Taika ir draugystė' programa"

SVEČIO IŠ LIETUVOS BALSAS

IŠ ŠALIES ŽIŪRINT IR ATVIRAI SAKANT

Bendravimą tarp Lietuvos ir užsienyje gyvenančių lietuvių reiktų laikyti jau pilnai pribrendusiu reikalu, nes iš abiejų pusių dedama daug pastangų jį sureguliuoti. Lietuvoje yra įsikūrusi net tam tikra draugija geriems santykiams su užsienio lietuviais palaikyti ir tuo tikslu leidžiamas specialus laikraštis, o išeivijos spaudos organuose šis klausimas taip pat nuolatos keliamas ir visapusiškai aptariamas. Nėra abejonės, jog sėkmingo šio klausimo sutvarkymo laukia visi lietuviai, kaip gyvenantieji Lietuvoje, taip ir išsisklaidę po visą platųjį pasaulį.

Šiam tikslui pasiekti, mano nuomone, reikia tik vieno,—kad abidvi pusės prie jo eitų sąžiningai ir su meile, kaip broliai su broliais.

Viską jie neigia

Deja, tenka labai nusivilti, kai pasiskaitai čionai vietinę lietuvių spaudą, kurią daugiausia turi į savo rankas suėmę įvairūs vienuoliai, kunigai ir šiaip kitokie ponai, pasivadinę tautos vadais. Jų leidžiami laikraščiai pilni neapykantos tarybinei Lietuvai ir jos vadovaujantiems veikėjams. Visas gyvenimas Lietuvoje, koks jis bebūtų gražus, jų laikraščiuose, ly kreivame veidrodyje, lieka iškraipytas ir subiaurotas. Jų pastangos nukreiptos į tai, kad lietuvis bijotų pasižiūrėti ir į tą pusę, kur yra Tėvynė.

Netgi naftos suradimą Lietuvoje jie pavaizduoja kaip kokią nelaimę kraštui. Geriausius ir žymiausius Lietuvos žmones — mokslininkus, menininkus, rašytojus, visuomenės veikėjus—jie vadina batlaižiais, janičarais ir kitokiais užgauliais vardais.

Bronys Raila tose piktžodžiavimo lenktynėse turbūt jau visus bus pralenkęs. Jis savo "Dirvoje" tiek įsibėgėjo, kad nebegali nė sustoti. Ir vis "janičarais" pasismagindamas.

Pasižiūrėtų į save

Kam ne kam, bet Broniui Railai tokiais epitetais besišvaistant vertėtų ir į save pasižiūrėti, tai gal pamatytų daugiau to janičariškumo, negu pas kitus. Jog kaip tik jis nevisada buvo toks, koks dabar yra. Ar ne jis savo laiku kūrė poeziją apie penkių kontinentų pasaulį "bulvėm šeriamą"? Ar ne jis žengė koja kojon Trečio fronto gretose, kol jam iš priešingos stovyklos kažkas nepasiūlė "trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto," tariant V. Kudirkos žodžiais? Dabar jis puola buvusius savo draugus pikčiau už bet kokį priešą. Kaip tikras janičaras.

Bet tai tuščios pastangos. Kaip sako Rytų priežodis—"Šunys loja, o karavanas keliauja."

Klysta abudu

"Metmenyse" F. Jucevičius sako, kad lietuvių tauta buvusi laisva aštuonerius metus, t. y. nuo 1918 iki 1926 m. perversmo. B. Railą nuo jų numetė dar vienerius metus, tai beliko tik septyneri. Kažin ar neklysta jie abudu. Juk tuometiniai vadai beveik visą laiką Lietuvą valdė karo stovio pagalba, dėl to laisvės ten daugiau turėjo karo komendantai ir policijos vadai, o ne lietuvių tauta.

Laisvės saulę labai trukdė ir tai, kad Lietuvos kalėjimai būdavo perpildyti suimtaisiais, kad jiems sutalpinti prireikėjo panaudoti tvirtovės fortų kazematus, reikėjo steigti koncentracijos stovyklas, o taip pat pastatyti moderniškus saugumo rūmus su vandeniu aptvindintomis kameromis, su dujų, elektros ir kitokiais kankinimo įrengimais.

O liaudis skendo skurde

Tiesa, policija buvo gražiai aprengta ir gerai aprūpinta. Labai gerai atrodė kariuomenė, ypatingai karininkija. Dėl to ūkininkai skendo skolose, jų ūkiai būdavo parduodami iš varžytinių, dėl to bedarbiai buvo alkani, o tautos prieauglis išvežiamas į Braziliją ir kitas tolimas pasaulio šalis. Dėl to buvo labai populiarus toks ketureilis:

Kai palieja —
katės laka,
Kai surūgsta—
muša, plaka,
Ponai ant sienos kabina,
Vargšai žmonės
verst ketina.

Buvo renkamos aukos ginklų fondui, buvo didinamos visų rūšių karinės jėgos, stiprinama karo aviacija ir laivynas, buvo šaukiama "Mes be Vilniaus nenurimsim." Bet vos tik lenkų ponai pajudino pirštą, tuojau pat "vadai" atsisakė nuo Vilniaus, o kai pirštą pajudino Hitleris, buvo atsisakyta ir nuo Klaipėdos. Neilgai laukę, iš Maskvos pašnekinti, "vadai" paliko "savo" tautą sunkiems išmėginimams, o patys spruko į užsienį.

Su kuo jie kovos?

Dabar, praslinkus bemaž trisdešimčiai metų, pasenę ir aptukę, jie sugalvojo "kovoti," ir šiuos metus paskelbė Lietuvos laisvės metais. Tik va, jau metai eina į pabaigą, o vadai dar aiškiai nepasako nei su kuo, nei kur, nei kaip, nei kada jie kovos.

Jeigu jūs, poneliai, nekovojote turėdami kariuomenę, jei nekovojote, kai galėjote ir kai reikėjo kovoti, tai dabar nejuokinkite svieto, nes jūsų kova būtų lygi špygos rodymui kišenėje.

Jie čia šūkauja, kad Lietuvoje persekiojami tikintieji, kad naikinamos bažnyčios. Kitoje vietoje tam prieštaraudami skelbia, kad Velykų rytą Kauno bažnyčios buvusios perpildytos, kad per pamaldas skambino varpai ir grojo dūdų orkestras.

Tik nevalia jiems savivaliauti

Tikra teisybė, kad Lietuvoje niekam nedraudžiama melstis ir tikintieji nepersekiojami, tik neleidžiama kunigams sauvaliauti ir prievartauti ramius žmones, ar jie būtų tikintieji, ar ne.

Jeigu kas šiais dalykais įdomaujasi ir norėtų sužinoti apie tikinčiųjų persekiojimą ir apie religijos išnaikinimą, tegul pasiskaito istoriją apie tai, kaip buvo naikinama mūsų protėvių senoji tikyba įvedant Lietuvoje krikščionybę, arba kad ir apie tokį klasišką tikinčiųjų naikinimo pavyzdį, kaip Baltramiejaus naktis!

Lyg būtų nuo Mėnulio nukritę

Ponai iš "Draugo," "Dirvos" ir panašių organų sugeba tik sultingai plūstis ir tuščiais žodžiais "kovoti" su šmėklomis, lyg Don Kichotas su vėjo malūnais. Lietuvos likimą ir jos ateitį jie įsivaizduoja visiškai nerealiai, kažkaip fantastiškai, lyg jie būtų tik ką nuo Mėnulio nukritę ar iš ilgo miego pabudę.

"Tėviškės žiburių" 17 nr. tūlas Al. Gimantas pasakoja kaip II D. karui baigiantis lenkai Vilniaus krašte suskato organizuoti savanorius partizanus Vilniui "vaduoti," bet "sovietinės pajėgos" juos suėmusios ir išvežusios į rytus. Toliau straipsnio autorius taip samprotauja:

"Visa tai aiškiai rodo, kad lenkai driso ir vėl pasinaudoti susidariusia situacija jau antrą kartą šiame šimtmetyje atplėšti Vilnių ir jo kraštą nuo Lietuvos. Šį kartą juos sudraudė Tarybų Sąjunga, bet kas pajėgs jų naujus įnorius sutramdyti sekantį kartą, kai kils nauji mėginimai ne tik Vilnių, bet ir likusią Lietuvos dalį pasiglemžti..."

Taigi-taigi, ponai imkite dabar ir pasakykite — kas? Ar ne tik patys jūsų niekinami "sovietai," kurie jau nebe pirmą ir ne antrą kartą "sudraudė" (Al. Gimanto žodžiu tariant) gobšius Lietuvos priešus? Ar ne "sovietai" padėjo Lietuvai atgauti Vilnių ir Klaipėdą ir toliau padeda ramiai gyventi, ugdyti, savitą lietuvišką kultūrą, kelti savo materialinę gerovę, kurti gražią tautos ateitį?

Lietuviai pabėgėliai, jei norėtų grįžti į Lietuvą, turėtų susirasti kitą kelią, nes eidami tuo keliu, kuriuo jie eina dabar, tik dar daugiau atsitolins nuo Lietuvos.

Pranas Stiklius
Islington, Ont., Canada

Waterbury, Conn.

Pakvietimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 28 kuopos piknikas ir pietūs įvyks sekmadienį, rugpiūčio 18 d., I. K. Vaitonių sodyboje, 25 Roosevelt Dr., Waterbury. Pietūs bus duodami val val. Kaina prieinama.

Šis parengimas geram tikslui — mūsų spaudos paramai.

Tai bus mūsų paskutinis šią vasarą parengimas, nes jau artinasi rudenėlis, tai dar norime pasigrožėti gražiąja gamta ir pasimatyti su draugais, su kuriais nelabai dažnai pasimaaome.

Šeimininkės ruošiasi visus patenkinti valgiais ir šaltu gėrimu. Bus smagu laiką praleisti ir papietauti tyrame ore.

Pikniko pasekmingumas priklauso nuo eilės draugių ir draugų puikios kooperacijos — visokeriopos talkos.

Iki pasimatymo!!

Klem Yenkelūnienė

San Francisco, Cal.

Žurnalistas Laurinčiukas Kalifornijoje

Tarybų Lietuvos žurnalistas Laurinčiukas su malonia žmona Izolda ir dukrele Izoldukę lankėsi San Franciske. Jis yra pasibrėžęs pakeliauti automobiliu po mūsų plačiąją Ameriką ir daugiau pažinti mūsų šalį ir jos gyventojus.

Pasitikimui malonių svečių buvo paruošta pramogėlė bei pietūs. Toji diena buvo rugpiūčio 4-ta. Dienos grožis ir iš toli žymūs svečiai paskatino atsilankyti gerą skaičių žmonių. Tenka priminti, kad žurnalistas Laurinčiukas ir maloni jo šeima yra nepaprasto, šilto draugiškumo šeima. Ot, kažkaip rodos, juos seniai, seniai pažįsti.

Pas mus į Kaliforniją retai pasitaiko iš toli ir tokie mieli svečiai. Todėl žurnalistui ir jo žmonai teko apsčiai įvairių klausimų nuo kalifornniečių, kuriems visiems mielai atsakinėjo.

Laike vaišių mūsų darbščioji Ksavera iškvietė Laurinčiuką pasakyti savo kelionės įspūdžius bei kaip jiems atrodo mūsų šalis. Žurnalistas anglų ir lietuvių kalba pasveikino susirinkusius. (Beje, dalis publikos šioje sueigoje buvo tik anglų kalba kalbančių.) Jis pareiškė, kad jų kelionė link Kalifornijos buvo sėkminga ir įdomi. Mūsų šalies keliai geri ir jiem teikė palengvinimą JAV valdžios įstaigos, liečiant visą jų kelionę.

Iškviesta buvo Laurinčiuko žmona Izolda tarti žodį ir mūsiškis Al Taraška pasveikino svečius ir pareiškė, kad mes visada džiaugiamės sulaukę iš toli malonius svečius.

Laurinčiukai pasižvalgė, pailsėjo San Francisko mieste ir apylinkėj. Jie džiaugėsi gavę progą atvėsti San Franciske, nes šiuo vasaros metu keliaujant tenka pusėtinai paprakaituoti. O mūsų San Franciske šiuo metlaikiu oro temperatūra siekia 58-65 laipsnius šilimos.

Prie to, žurnalistas su šeima 4-rias dienas viešėdami San Franciske turėjo progą šiek tiek susipažinti su miestu. Jie sakė, kad buvo sužavėti jo grožiu ir įdomybėmis.

Beje, viršminimos pramogos bei pietų visas lėšas sumokėjo **Alex Mugianis** proga savo gimtadienio. A. Mugianiui buvo sudainuota ir palinkėta ilgiausių metų.

L—ma

Fitchburg, Mass.

Aplankius Samulėnus

Rugpiūčio 8 d. aš su žmona aplankėm mūsų ilgamečius ir malonius draugus Samulėnus, Fitchburge. Jonas Samulėnas gavo stroką prieš 6 metus, buvo pagerėjęs ir su lazdele galėjo pavaikščioti, bet jau treti metai, kaip gavo antrą stroką, guli kaip pagalis, negali pasijudinti, kalbėti ir mažai gali, patsai žodžių nesuranda. Jei ko klausi, tai tik paantrina tavo žodžius.

Labai gaila, liūdna žiūrėti, kad mūsų motina gamta nuskriaudė taip malonų ir gerą draugą. Tik jo laimė, kad jis turi savo moterį Onute ir jos seserį Evutę Tamulionienę, kurios abidvi taip gražiai jį prižiūri.

Mes turėjom garbę susipažinti su malonia drauge Petronėle Petkiene iš Philadelphijos. Čia ji svečiuojas jau mėnuo laiko ir padeda prižiūrėti ligonį. Mat, jinai gyveno Fitchburge ir draugavo su jom.

Anna Samulionienė nori padėkoti savo draugams per "Laisvę," kad jų nepamiršta. Ypatiškai aplanko ir laiškais klausia apie jo sveikatą. Širdingai ačiū visiems.

S. ir J. Rainardai

New Haven, Conn.

Vėl netekom vienos labai veiklios draugės Evos Rudminienės. Ji per kiek laiko nesijautė gerai. 7 d. liepos ištiko širdies priepuolis, nuvežta į ligoninę sąmonės neatgavo ir mirė 11 liepos. Palaidota 13 liepos. Liko josios giminių nemažai čion Amerikoje, Lietuvoje ir Vokietijoj.

Draugė Rudminienė buvo labai veikli. Prigulėjo prie ALDLD, LDS ir kitų progresyvių organizacijų ir veikė jose, kiek josios sveikata leido, ir daug aukodavo dėl pažangos. Skaitė "Laisvę" nuo pat jos įsikūrimo. Ji buvo nepaprastai gero būdo, sugyveno gražiai su giminėmis, draugais ir kaimynais.

Jos karstą puošė daugybė gyvų gėlių. Palydėjo į kapines didelis būrys draugų. Jos artimi draugai labai apgailestauja. Aš pati jaučiuosi nusiminus, kadangi jinai buvo asmeninė draugė mano ir taipgi mudvi pasitardavom ir bendrai veikdavome dėl pažangos.

M. V.

. . ŠALIN INDAI....

Borneo saloje gyvena dajakai, apie kuriuos buvo rašoma "Mokslo ir Gyvenimo" 1966 m. 2 nr., dubinėlius valgiui pasidirba iš bambuko ir jo lapų. Pavalgę, dubenėlių dajakai neplauna. bet išmeta. Prieš kiekvienus pusryčius, pietus ir vakarienę daromi vis nauji "indai."

Nauji rūmai Vilniaus centre

Vis labiau gražėja Žemėtvarkos instituto rūmai Vilniuje. Erdvi konferencijų ir kino salė su balkonais, apdailinta originaliai: lubos ir scena iškloto storais lynais. O išilginė siena yra iš stiklo, sudėto zigzagu. Iš vidaus į langus bus įmontuoti 29 vitražiniai blokai. Tai—Vilniaus Dailės instituto auklėtinio K. Šatūno diplominis kūrinys "Darbas." Žemiau salės, pirmame aukšte, — 150 vietų savitarnos valgykla. Po darbo valandų ji taps kavine.

Valgykla ir salė — atskiras sparnas. Rūmų pagrindinis penkiaaukštis korpusas fasadu žvelgia į naujai besiformuojančią Teatro aikštę, kur statomi nauji Operos ir baleto rūmai. Instituto pastato vitrinoms panaudoti hermetiški "stiklo paketai." Juos prisiuntė Saratovo techninio stiklo gamykla.

Naujieji rūmai sujungti su senuoju Žemės ūkio ministerijos pastatu.

Vaikštome po penkias stambias ir eilę mažesnių Žemėtvarkos instituto braižybos salių, įvairiausias laboratorijas, biblioteką, saugyklą. Čia, beje, saugomi kiekvieno Lietuvos kolūkio, tarybinio ūkio, sodininkystės, medelyno žemėtvarkos projektai, brėžiniai, planai. Yra taip pat moderni mažoji konferencijų salė. Projekto autorė—architektė N. Bučiūtė, konstruktorė I. Doktorskytė, darbų vykdytojas—P. Zikaras.

Žemėtvarkos instituto rūmuose, formuojančiuose Vienuolio gatvę ir Teatro aikštę, vyks žemės ūkio konferencijos, bus demonstruojami žemės ūkio filmai.

WORCESTER, MASS.

"LAISVĖS" PIKNIKAS

RENGIA LLD 11-ta KUOPA

Sekmadienį, Rugpiūčio 18-tą dieną

OLYMPIA PARK, QUINSIGAMOND AVENUE SHREWSBURY, MASS.

Aido Choras, vadovybėje Jono Dirvelio

Meninę programą pildys LAISVĖS CHORAS iš Hartford, Conn., vadovybėje WILMA HOLLIS, taipgi ir vietinis AIDO CHORAS

Laikraščio "Laisvės" kolektyvą atstovaus IEVA MIZARIENĖ, neseniai grįžusi iš Lietuvos.

Kviečiame pažangios spaudos rėmėjus dalyvauti, atsiveskite ir savo kaimynus

LINKSMAI LAIKĄ PRALEISTI.

BUS SKANIŲ VALGIŲ IR ĮSIGĖRIMŲ PAGAL JŪSŲ SKONĮ.

KABLEGRAMOS IŠ LIETUVOS

(Tąsa iš 1-mo pusl.)

Paskirtos respublikinės premijos

Vilnius. — Respublikiniai dienraščiai informuoja apie tai, kad Lietuvos Kompartijos Centro Komitetas ir Ministrų Taryba, apsvarstę Lietuvos respublikinių premijų komiteto mokslo ir technikos srityje bei Lietuvos respublikinių premijų komiteto literatūros ir meno srityje pasiūlymus, paskyrė Lietuvos 1968 metų respublikines premijas.

Mokslo ir technikos srityje

Povilui Jašinskui, Adolfui Kvedaravičiui, Rimantui Našliūnui, Laimučiui Telksniui, Romualdui Žlabiui—už mokslinio tyrimo ir konstravimo darbų kompleksą, sukuriant skaitančio įrenginio "Rūta 701" pramoninį pavyzdį.

Jonui Bazevičiui, Vladui Brazauskui, Aldonai Dobilienei, Vincui Cailiūnui, Viktorui Kaplanui, Velviui Kaplanui, Elvirai Marcinkonienei, Vladui Paškevičiui—už triacetatinio šilko savybių tyrimus, jo perdirbimo technologijos sukūrimą ir įdiegimą tekstilės ir trikotažo pramonėje.

Adolfui Juciui—už darbus kvantinės atomo teorijos srityje.

Juozui Valančiūnui, Evaldui Pacauskui, Vaclovai Zelionkaitei, Baliui Stulpinui, Jonui Janickiui — už tyrimus sieros, seleno, mangano ir elektrochemijos srityje.

Alai Baubinienei, Juozui Blužui, Jurgiui Bredikiui, Kazimierui Valužiui, Girsai Vitensteinui, Zigmui Januškevičiui—už darbus koronarinio nepakankamumo srityje.

Zigmui Zinkevičiui — už monografiją "Lietuvių dialektologija".

Feliksui Bielinskiui, Giedriui Daniulaičiui, Vladui Stauskui, Antanui Sipailai —už kompleksą darbų Lietuvos poilsio zonų perspektyvinio išvystymo ir išplanavimo klausimais.

Literatūros ir meno srityje

Janinai Degutytei — už poezijos knygą "Pilnatis".

Juozui Gaudrimui — už veikalą "Iš lietuvių muzikinės kultūros istorijos".

Vincui Gečiui—už tematinį paveikslą "Šeima," kompozicijas "Avarija" ir "Po diskusijų", peizažą "Miestelis Italijoje", figurinį tematinį paveikslą "Į rytus", figurines kompozicijas "Vestuvės" ir "1919 metais Lietuvoje".

Rimtautui Gibavičiui—už 6 estampus iš medžio raižinių ciklo "Vilnius 1964-1967 metais", lino raižinių aplanką "Vandenų gyventojai", iliustracijas ir apipavidalinimą lietuvių liaudies pasakų rinkinio, "Nė velnio nebijau", Janonio poezijos rinkinio "Puslėtosioms rankoms" iliustracijas ir apipavidalinimą, Baltrušaičio knygos "Poezija" iliustracijas ir apipavidalinimą Degutytės knygos "Pilnatis" iliustracijas ir apipavidalinimą, trijų "Grafikos" leidinių paruošimą ir apipavidalinimą.

—:—

Čiurlionis tarptautiniame muzikos festivalyje

Vilnius. — Lenkijoje, Meromborko mieste, Nikolajaus Koperniko gimtinėje vyksta tarptautinis vargonų muzikos festivalis. Vietos bazilikoje neseniai restauruotais seniausiais Europoje vargonais savo meną demonstruoja daugelio pasaulio šalių muzikantai.

Baigiamajame festivalio koncerte, šalia Bacho, Liubeko, Edeno kurinių skambės nemirtingoji Čiurlionio muzika, kurią atliks Lietuvos nusipelnęs artistas Leopoldas Digrys.

—:—

Naujos mokyklos

Ukmergė. — Pavyzdinė Dainavos gyvenvietė Leonpolio tarybiniame ūkyje pasipuošė dar vienu nauju pastatu—modernia aštuonmete mokykla. Ji moksleiviams svetingai atsidarys rugsėjo pirmąją. Jau įgytas inventorius, mokymo priemonės.

Butkūnų kolūkio žemdirbių vaikučiai naujus mokslo metus taip pat pradės naujose klasėse. Kolūkio lėšomis čia pastatyta ir baigiama įrengti dviejų komplektų pradinė mokykla ir butai mokytojams.

Šimto vietų pradinė mokykla statoma Nuotekų tarybiniame ūkyje, aštuonmetė — Balelių tarybiniame ūkyje, Ipine dviejų komplektų pradinę mokyklą šiemet užbaigs Žemaitės kolūkis, sekančiais metais — Draugystė, Suolių ir Žalgirio kolūkiai.

Antanas Vaivutskas

RETAS IMUNITETAS

Pasirodo, kad skorpionai nebijo radioakyvaus spinduliavimo, kuris sunaikina kitus gyvuosius organizmus. Sacharos skorpionams nepakenkė radioaktyvios medžiagos, iškritusios po prancūzų atliktų tyrimų. Pavyzdžiui, žmogui mirtina dozė — 600 rentgenų. Tuo tarpu skorpionai puikiausiai jautėsi prie 80 tūkstančių rentgenų, o po kelių dienų jie išlaikė 154 tūkstančius rentgenų.

Skorpionai pasirodė Žemėje maždaug prieš 150 milijonų metų. Jų imuniteto spinduliavimui paslaptis kol kas neatskleista.

PIKNIKAS-PIETŪS

Rengia LLD 28 kuopa

Sekmadienį, Rugpiūčio 18 d.

Geram tikslui — spaudos naudai

VAITONIŲ SODYBOJE

25 Roosevelt Drive -:- Waterbury, Conn.

Pietūs bus duodami 1 valandą. Kaina prieinama.

Piknike dalyvaus "Laisvės" redaktorius **Jonas Gasiūnas** ir Administratorė **Lilija Kavaliauskaitė**

Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti.

Linksmai praleisite dieną.

Philadelphia, Pa.

Džiugi naujiena

Taip buvo tikėtasi, jog ūkininkai Ramanauskai pakeis savo senesnį sprendimą neberengti šią vasarą antro pokylio, nes tai didelis darbas, reikalaujantis daug pastangų ir nervų įtepimo. Bet štai "Laisvėje" pasirodo vėl draugų Ramanauskų viešas skelbimas, kviečiantis visus parengimų mėgėjus atvykti į jų gražų ūkį Sellersvillėje rugsėjo 1 dieną ir kad visi svečiai vėl bus skaniai pavaišinti.

Ir kas gi tokį malonų kvietimą gali ignoruoti? Niekas! Nes jų parengimai pašvęsti geriems kultūriniams tikslams.

Todėl, kas tik galėsime, vyksime į šį puikų pobūvį užbaigimui šios vasaros romantiškų sueigų, nes, tariant drg. B. Ramaauskienės žodžiais, mes nė nepajusime, kai gamta uždengs mūsų žemę balta antklode ir rūstusis šiaurys kaip padūkęs baladosis į mūsų langus. Tadgi nors dabar pasidžiaukime, pasigėrėkime gamtos grožiu, pripildykime krūtines tyru farmų oru. Sutvirtinkim kūną geru maistu, ir visi būsime pilnai patenkinti.

—:—

Rugpiūčio 10 d. LLD 0 kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą. Narių atsilankė vidutiniškai. Išrinkti darbininkai Ramanauskų ruošiamam pobūviui rugsėjo 1 d. Tas gerai. Žinoma, kad be filadelfiečių darbo paramos, pobūvio surengti būtų negalima.

Skaityti du padėkos laiškai už aukas — vienas nuo "Laisvės" administracijos, o antras nuo "Liaudies Balso" kolektyvo. Ypatingai "LB" laiškas buvo įdomus ir jausmingas. Galima suprasti, kad "LB" draugai pergyvena finansinius trūkumus. Bet laikykitės, draugai! Mes pagal išgalę ištiesime jums savo ranką, o jūs tęskite kovą tolyn už šviesesnį darbo žmonių rytojų.

Leonora

Apetitu nesiskundžia

Ar žinote, kiek vilniečiai suvalgo duonos per parą? Nenusistebėkite — apie 128 tonas duonos, bulkučių gaminių.

Mėgstamiausias — juoda lietuviška duona. Per dieną parduodama apie 65 tonas. Palangos duonos — apie 18 tonų, baltos duonos, bulkučių — apie 28 tonas.

Mėgsta vilniečiai ir pieną. Sostinės gyventojai per parą išgeria apie 70 tūkstančių litrų visų rūšių pieno, 20 tūkstančių litrų kefyro, toną grietinėlės, suvalgo daugiau kaip 8,000 kilogramų grietinės, apie 4 tonas sviesto.

Mėsos sunaudojama truputį mažiau — 15-16 tonų jautienos ir kiaulienos per dieną. Tačiau, kiekviena šeimininkė žino, kad pietus galima paruošti žymiai greičiau, nusipirkus pusfabrikačių, ir skuba į kulinarijos parduotuves. Čia per dieną parduodama apie 100 tūkstančių vienetų įvairių rūšių kotletų, bifšteksų, šnicelių, šaltienos rinkinių, ragų ir kitų pusfabrikačių.

Žodžiu, vilniečiai apetitu nesiskundžia.

BINGHAMTON, N. Y.

Bus šaunus pobūvis Jono Kulbio kempėje

Jau per kelerius metus vietos lietuviai neturėjome patogios vieos suruošimui bent kokios išvykos į gamtą, kur mūsų organizacijos galėtų suruošti bent vieną vasaros metu pasilinksminimo išvyką-pikniką, siekiantį palaikyti šiltesnį draugiškumą ne vien tik vietos lietuvių tarpe, bet ir su mūsų artimais kaimynais.

Tačiau atsirado jauni žmonės — Jonas ir jo žmona Kulbiai ir nupirko visiems gerai žinomą kempę, kuri per kiek laiko jau buvo apleista. Kulbiai energingi žmonės, stropiai griebėsi tą kempę gražinti. Ji jau didžiai pagražinta ir dar vis gražinama, kad jiems patiems ir jų draugams būtų malonu vasaros karščių metu joje pabuvoti.

Tokiu būdu LDS 6 kuopa pasinaudojo ta proga, ir liepos 28 d. buvo suruošusi savo išvyką. Šios išvykos dalyviams visais atžvilgiais ši kempė labai patiko, ir buvo pageidavimų, kad šią vasarą ten dar vienas piknikas būtų suruoštas.

LDS 6 kuopos laikytame susirinkime liepos 2 d. išvykos rengimo komisija raportavo, kad Kulbiai už šios išvykos vietą nieko neėmė. Ji dar pasakė, kad ir ateityje galėsime jų kempėje ruošti išvykas. Taipgi raporte pažymėta, kad Mariutės vyras Juozas Lynn labai daug pasidarbavo šiai išvykai. Negana to, kad suvežiojo ir išvežiojo visus išvykai reikalingus daiktus, dar per visą tą laiką pats vienas darbavosi prie gėrimų. Prie to dar tenka čia pasakyti, kad kaip Jonas Kulbis, taip ir Juozas Lynn, nebūdami LDS 6 kuopos nariais, o visgi parodė tokį šiltą prijautimą ir įvertinimą LDS 6 kuopos veiklos. Kad Jono ir Juozo gausi parama nebūtų padėta į šalį ir visiškai užmiršta, tai LDS 6 kuopa iš savo pusės, siekdama palaikyti didesnį draugiškumą vietos lietuvių tarpe, ir nutarė suruošti pobūvį jiems abiems pagerbti sudėtinius pietus Jono Kulbio kempėje. Ir tiktai $3 asmeniui, už ką gausite gerus pietus su visais pridėčkais.

Iš pradžios jau kelios draugės stropiai darbuojasi sutelkti dalyvius ir paimti mokestį. Jos kviečia vietos ir apylinkės lietuvius, ir ypatingai mūsų geruosius kaimynus, kuriems tiktai sąlygos leidžia, dalyvauti šioje sueigoje. Visi lietuviai esate širdingai laukiami. Iš toliau norintieji dalyvauti prašomi pranešti: Mrs. M. Lynn, 6 Franklin, Binghamton, N. Y. 13905; skambinti 722-4407. Arba—Mrs. L. Mainionis, 4½ Garfield Ave., Binghamton, N. Y.; skambinti 797-5128.

Drąsiai galima sakyti, kad išvyka bus linksma ir smagi rugpiūčio 25, Jono Kulbio kempėje.

Važiuojant Conklin Ave. kairėj privažiuosite River Blvd., tai ir sukite į jį ir važiuokite iki galo; ten vėl sukite kairėn. Pamatysite raudonai dažytą namelį, tai ten ir yra Jono Kulbio kempė.

Pradžia 12:30 val. Nesivėluokite suvažiuoti.

Širdingai kviečiame visus dalyvauti.

Rengėjos

Keliavo į Londoną

Anglija, Londonas... Šiuo adresu — į Tarybų Sąjungos pramonės ir prekybos parodą — neseniai keliavo Jonavos baldų kombinato produkcijos pavyzdžiai.

O neseniai į Londoną išvyko ir kombinato atstovai. Tai antrojo cecho viršininko pavaduotojas Mykolas Liužinas ir stalius Petras Čikonas.

Jiems pavesta įrengti parodos baldų interjerą.

Remdami "Laisvę" paremsite judėjimą už taiką.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Su gailesčiu širdyse prisimenam mirusius mylimus mūsų šeimos narius.

Joną Žuką
Jurgį ir Teklę Tvarijonus
Stasį Tvarijoną
Eleanorą Čeponienę

—Liūdžiame
Walter ir Mylda Žukai
Elizabeth, N. J.
Helen Žukienė,
Binghamton, N. Y.

ROCHESTER, N. Y.

Mirus

JURGIUI ŠVEDUI

Reiškiame užuojautą jo našlei Anelei, dukrai, žentui ir penkiems anūkams — Bartulus šeima; giminėms ir draugams. Lai būna jam lengva šios šalies žemė.

J. O. Palskiai
K. Žemaitienė
V. Bullienė
O. Vilimaitienė
J. O. Miller
A. Usavičienė
R. U. Shereliai
J. K. Savarinai
J. D. Valtai
G. D. Valtai
D. Jennyahn
A. L. Bekešiai
F. Degutis
P. O. Malinauskai
F. O. Griciai
F. J. Kantėnai
S. Sasna

Norwood, Mass.

Rugpiūčio 2 dieną Peter Bend Brigham Hospitalyj, Bostone, mirė Michael Yazukevičius, sulaukęs 91 metų amžiaus.

Buvo pašarvotas Paul H. Kraw koplyčioje, 1248 Washington St., ir palaidotas rugpiūčio 5 d., 9 val, Norwoodo Highland kapinėse, šalia savo žmonos Rosa, kuri jau buvo mirus prieš virš dvidešimt metų.

Paliko liūdesyje du sūnus, John ir Adolph Yazukevičius, ir dukrą Anna De Marzi. Taipgi daugiau artimos giminės.

M. Yazukevičius sirgo nervų liga, valstijos ligoninėje Metfil išbuvo virš 20 metų. Kada buvo sveikas, per daugelį metų skaitė "Laisvę." Buvo laisvų minčių žmogus, bet kada mirė, vaikai palaidojo su protestantų reverando apeigomis.

—:—

Gegužės 15 d. po ilgos ir sunkios ligos Maple Grove Manor senelių namuose mirė Nellie Truškauskienė, sulaukus 76 m. amžiaus.

Buvo pašarvota Paul H. Kraw koplyčioje, 1248 Washington St., ir palaidota gegužės 18 d., 2 val., Norwoodo miesto Highland Cemetary, su Rev. Edwin W. Grilley, Jr., patarnavimu.

Paliko dideliame liūdesyje dvi dukreles, Isabelle Nugent ir Bertha Dervon, abi gyvena Norwoode; brolį Peter Kurulis, seserėną F. Kručą ir Nellie Kručaitę, pusseserę Nellie Grybienę, pusbrolį Joną Valmą, ir daugiau artimų giminių Amerikoj ir Lietuvoj. Taipgi penkis anūkus.

Nuo kapinių visi palydovai buvo pakviesti į Lietuvių bendrovės namo klubą ir pavaišinti.

Mirusiems amžinos ramybės, giminėms ir kitiems artimiesiems užuojauta.

M. Uždavinis

ETIKETO GALIA

Tailande labai prisilaikoma etiketo. Taip 1911 m. Siamo (dabar Tailando) karalienė tapo etiketo auka. Ji nuskendo savo tarnų minios akivaizdoje, kurie stovėjo aplinkui, nė piršto nepajudindami karalienei išgelbėti. Niekas nepadavė jai rankos, nemetė gelbėjimo lanko, niekas net nesuriko. Mat, žemam tarnui nepridera matyti karalienę neišklimingą, netvarkingoj būklėj. Tai būtų nedovanotinas etiketo pažeidimas. Taip jie ir leido savo karalienei paskęsti.

ROCHESTER, N. Y.

Mirus

BARBORAI YIUKŠTIENEI

Reiškiame užuojautą vyrui Petrui Yiukštui, sūnui Edvardui, sesutėms Uršulei Sherelienei ir jos vyrui Robertui ir kitiems šeimos nariams, taipgi sesutei Petronėlei Urbonienei ir jos šeimai; giminėms ir draugams. Ilsėkis amžinai Barbora.

A. M. Arlauskai
F. J. Kantėnai
S. Gendrėnas
A. L. Bekešiai
K. Žemaitienė
R. Barauskas
G. Daukas
N. Švedienė
V. Greibienė
P. O. Malinauskai
V. Bullienė
F. O. Griciai
J. K. Saverinai
S. Sasna

Help Wanted Male

ROLL TURNER

Must be familiar with Bar Mill producing Angles, Rounds and Re-Bars

Reply to

MILTON MANUFACTURING COMPANY

P. O. Box 429
Milton, Pa. 17847
State Experience, Etc.
An Equal Opportunity Employer.
(51-62)

AUTO MECHANIC

Experienced. Married. Steady work. Knowledge of foreign cars. Helpful, but not necessary. Call MA 2-0782 or write Box I-7, 724 Jefferson Bldg., Phila., Pa.
(60-64)

HELP WANTED

with knitting and hosiery and sweater experience.

MILTON HOSIERY

55 Maple St., Milton, Pa.
717-742-9411
(60-63)

STATIONARY ENGINEER. Steady employment for maintenance engineer, new plant, full employment, excellent opportunity, all benefits. Call 609-695-2722. (61-64)

MAN

To work in Poultry Plant

Apply

324 Callowhill St., Phila., Pa.
(61-64)

BOILER MAN

Experienced 1st class
Permanent position
Good salary
YORKTOWN INN
WA 7-3800 (61-65)

KENNEL WORK

Near Cherry Hill. Part time. 6 to 10 AM. 5 Mornings. Good with animals. Call 609-424-2288. Or 858-4248.
(61-63)

MACHINIST

Lathe operator, only 1st class operator need apply. 2 in. to 18 in. work. Small shop now working 55 hrs. Apply at Quonset Hut, 19th & Cambria Sts. Call BA 3-3513, ext. 36. Ask for Mr. Schindler.
(62-65)

MALE or FEMALE

SEWING ROOM SUPERVISOR

For full fashion knit tops.
Phone collect.
MILTON HOSIERY
55 Maple St., Milton, Pa.
717-742-9411
(60-63)

Help Wanted Female

HOUSEWORK, general. Fast, yet clean and thorough. Neat appearance. Mon., Wed. & Fri., 8 to 5: 30. $15 a day. Own transp. a must. 2 adults, 5 children, small dog. Rosemont vic. Call 527-2098 after 5 PM.
(62-63)

Vilniaus "Tiesoje" apie mūsų Joną ir Henriką Juškus

Lietuvos didžiajame dienraštyje "Tiesa" (rugp. 9 d.) telpa gražus B. Mintauto straipsnis "Nuostabi Lietuvos žemė" apie šiuo tarpu Lietuvoje beviešinčius Joną Jušką ir jo sūnų profesorių Henriką Jušką. Ten pat įdėta ir judviejų nuotrauka. B. Mintautas rašo: .....

Didi Tėvynės ilgesio jėga. Devyniolikmečiu vaikinu, vengdamas tarnybos carinėje armijoje, Jonas Juška iš Lietuvos išvyko į Ameriką laimės ieškoti. Sunkiai dirbdamas cukraus fabrike, per penkerius metus sutaupė kiek lėšų ir, susiradęs partnerių, atidarė batų krautuvėlę. Dešimtmečius sapnuodavosi gimtinė, Šventosios pakrantės Butėnuose netoli Anykščių. Siekdamas ir išeivijoje neužmiršti gimtosios kalbos, jau būdamas ne pirmos jaunystės, Niujorke lankė dramos mokyklą ir vėliau sutelkė Amerikos lietuvių — scenos mėgėjų būrelį. Vadovavo saviveikliininkams, režisavo jų pastatymus ir pats vaidino. Rašė scenos vaizdelius. Kartu su kompozitoriumi P. Balevičium jo sukurta operetė "Sudrumsta širdis" ir dabar dar vaidinama, vis susilaukia pasisekimo.

Meno saviveikloje Jonas Juška dalyvauja jau daugiau kaip penkiasdešimt metų. Visą laiką liko gyva svajonė vėl apsilankyti Lietuvoje, pamatyti jos šiandieną, pažinti jos žmones, suvokti jų darbų prasmę ir lūkesčius. Proga pasitaikė prieš devynerius metus — aplankyti tėvų žemę kelionei ruošėsi viena pirmųjų JAV gyvenančių lietuvių turistinių grupių. Antrą kartą į Lietuvą J. Juška atvyko 1965 metais ir drauge su Amerikos lietuvių "Aido" choru, kurio dalyviu, beje, jis yra ir dabar, dainavo respublikinėje Dainų šventėje, skirtoje Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 25-osioms metinėms pažymėti. Dabar jis vėl vieši gimtinėje. Šiuo sykiu kartu atvyko ir sūnus Henrikas.

—Nuostabi Lietuvos žemė, — sako Jonas Juška.—Kiekvieną kartą pamatau daugiau permainų, negu galima tikėtis. Kiekvienas atvykimas rodo, kad žmonių gyvenimas gerėja. Tikiu, kad ateitis bus dar šviesesnė. Amerikoje gyvenu jau 62 metus, o širdis visą laiką Lietuvoje...

—Jeigu Amerikoje turėtume tokį miestą, kaip Vilnius, — įsijungia į pokalbį Henrikas Juška, — ištrimituotume po visą pasaulį: atvykite mūsų stebuklų pažiūrėti!

Gimęs ir augęs toli nuo tėvų žemės, Henrikas Juška mokslus baigė irgi Amerikoje. Dabar jis — chemijos mokslų daktaras, Niujorko siti universiteto profesorius. Su šypsena prisimena, kad pradžioje dar abejojo, ar atostogų kelionei pasirinkti Paryžių ar Leituvą. Noras pamatyti tėvų gimtinę, susipažinti su giminėmis nugalėjo.

Tėvas ir sūnus pergyvena, kad neužtenka laiko visur pabūti, viską pamatyti. Klaidžiojo Vilniaus senamiesčio gatvėmis, apžiūrinėjo architektūrinius paminklus, naujų gyvenamųjų namų kvartalus, gėrėjosi paroda Paveikslų galerijoje ir Vilniaus panorama, atsiveriančia iš Gedimino kalno, keliavo garlaiviu į Valakampius... Laukia dar naujos pažintys.

—Pamačiau ir įsimylėjau Lietuvą, — prisipažįsta Henrikas Juška. — Tikras stebuklas jūsų žmonės. Merginos gražios, stiprūs, tvirti vyrai, nuostabūs vaikai... Dabar prikalbinsiu ir sūnus apsilankyti, norėčiau, kad jie susirastų po lietuvaitę. Tik bėda: kaip išsirinkti—visos tokios gražios.

Profesorius Henrikas Juška lankėsi ir Vilniaus Valstybiniame pedagoginiame institute. Nors dabar studentams vasaros atostogos, tačiau susidarė vaizdą apie šią aukštąją mokyklą. Ateityje norėtų atvykti kokiam mėnesiui Lietuvos mokslininkų paskaitų pasiklausyti, gal būt, ir pats paskaitas paskaitytų, padirbėtų chemikų laboratorijose.

—Amerikoje daug lietuvių, kurie apie Lietuvą nieko nežino,—apgailestaudamas prisimena Henrikas Juška.—Svetur gimę ir augę, kiti ir lietuviškai nesupranta. Gali atrodyti keista, bet aš, išgirdęs mažylius gražiai lietuviškai kalbant, visada džiugiai jaudinuosi.

Ši kelionė Henrikui Juškai — savotiškas Lietuvos atradimas. Svajoja, kad ir jo vaikai, Jono Juškos anūkai, taip pat čia apsilankytų. Tikisi, kad ir jie Lietuvą pamils visa širdimi.

Didelis "Oktavos" pasisekimas

Birželio mėnesį dvi savaites motorlaiviu "Litva" po Juodosios ir Viduržemio jūrų šalis keliavo pavyzdinis vyrų choras "Aidas," o neseniai iš tokios kelionės grįžo Kauno dirbtinio pluošto gamyklos pavyzdinis estradinis orkestras "'Oktava," kuriam vadovauja Mindaugas Tamošiūnas. Turistai lankėsi Bulgarijos, Turkijos, Graikijos, Italijos ir Prancūzijos uostamiesčiuose, surengė ekskursijas į Atėnus, Pompėją, Arlį.

Kelionės metu su dideliu pasisekimu aštuonis kartus koncertavo kauniečiai. Pirmą koncertą suruošė Bulgarijos kurortiniame mieste Varnoje. Nežiūrint į tai, kad čia tuo metu vyko įdomus jaunimo festivalis, pasiklausyti estradinio orkestro gausiai susirinko miesto gyventojai, atėjo 300 jaunų vietnamiečių, kurie mokysis Bulgarijos aukštosiose mokyklose. Karštai "Oktavai" plojo Marselio gyventojai. Na, o labiausiai patenkinti liko užsienio turistai, plaukę laivu "Litva," kuriems buvo suruošti keturi koncertai.

Estradinio orkestro repertuare—70 kūrinių. Ypač didelį pasisekimą turėjo gamyklos laborantės, konkurso "Vilniaus bokštai—68" laureatės Janinos Miščiukaitės atliekamos dainos B. Gorbulskio "Devintoji banga," "Šiandien viskas džiugina," inžinieriaus Ramūno Kamaičio sudainuotos V. Blūšiaus "Vieną kartą," M. Vaitkevičiaus "Tu grįši, mano sūnau," G. Strimaičio "Žvejo sapnas," orkestro atliekami kūriniai.

Didelį susidomėjimą sukeldavo skudučiais atliekama "'Biržietiška polka" bei birbynėmis "'Šiaurės vėjai" ir "Žemaitiškas klumpakojis."

Apie sėkmingą kelionę, puikius koncertus orkestro kolektyvui primins atsiliepimų knygoje įvairiomis kalbomis parašytos padėkos, šilti žiūrovų atsiliepimai. Būdingas, pavyzdžiui, šis: "Nežinau, ar estradinio orkestro "Oktava" nariai patenkinti savo kelione, bet aš galiu pasakyti viena: jie suteikė didelį pasitenkinimą visiems, kurie klausėsi šų koncertų — nuo Varnos iki Marselio."

Helen Skerofsky, apie 40 metų amžiaus, žuvo gaisre, kada namas, kuriame ji gyveno ant 132 Elbridge Str. New Yorke, degė. Ten pat sužeisti du gaisragesiai.

Ragina skridimus praretinti

Iškilę aikštėn pastarosiomis savaitėmis lėktuvų vėlavimai iššaukė visokių nuomonių klausimu, kaip tą padėtį taisyti.

Hempstead miestelio taryba pasiūlė praretinti skridimus. Pavyzdžiui 1967 metais buvo per Atlantą 54, 138 skridimai, bet jie gabeno tiktai biskelį daugiau pusės (56 ir pusę procento) į talpos keleivių. Jie sako, kad visa šališkoji vyriausybė turėtų įsikišti, pustušėjų lėktuvų nesiųsti.

Rodosi, logiška išeitis, jei linijos su visais lėktuvais būtų visuomenės nuosavybe, bet kad linijas valdo kompanijos, kuriai tu pasakysi siaurinti savo biznį.

Mieste pasidairius

New Yorko policininkai turi savo "uniją". Ji vadinasi Patrolmen's Benevolent Association. Ji turi 29,000 narių. Jos prezidentas John Cassese pareiškė, kad nuo dabar policininkai nebesiskaitys su jokiais miesto valdžios patarimais, o šimtu procentų vykdys "įstatymus".

Išvada: policininkams yra įsakyta griežčiau ir aštriau elgtis su tais, kurie "pažeidžia įstatymus". Tikimasi daugiau areštų.

—:—

Poženininių traukinių (subvių) prižiūrėtojų unija Subway Supervisors Association reikalauja algų pakėlimo savo 1,000 narių. Jeigu valdžia nepatenkins jos reikalavimo, gali kilti streikas ir sudemoralizuoti visą susisiekimo sistemą.

—:—

Jau kelinta diena turi bėdos Long Islando žmonės, kurie naudoja Long Island Rail Road pasiekimui New Yorko miesto. Traukinių skaičius žymiai sumažintas. Stotyse kartais keleiviams tenka išlaukti valandą ir daugiau, kol sulaukia traukinio.

Senoji bėda: kompanija ir darbininkai nesusitaiko dėl algų ir darbo sąlygų.

—:—

Jau greitai prasidės šienligės siautėjimas. Tiems, kurie ja serga, šiemet būsią labai bloga. Mat, buvo daug lietaus, tai visi kampai užžėlę žole, vadinama "ragweed". O kaip tik ši nekaltai atrodanti žolė yra didžiausias šienligės šaltinis.

—:—

Lėktuvų gamyba užsiimanti Fairchild Hiller firma paskelbė pusmetinį raportą. Šiemet turėjo $25 milijonus nuostolių. Pernai per pirmuosius 6 mėnesius turėjo 3 milijonus pelno.

Rykliai Rockaway pakrantėje

Sekmadienį, taip pat kaip ir šeštadienį, prie Rockaway pliažų (Jacob Riis Park ir BreezyPoint) policijos kopteriai užmatė būrį ryklių (sharks) apie 50 metrų nuo kranto.

Breezy Point pliaže maudėsi apie 600 žmonių tuo laiku. Policija visiems įsakė išeiti iš vandens ir nebeleido grįžti į vandenį tą dieną.

Labai laukiame!

Man jau net norisi paieškoti mūsų New Yorke Lietuvių Moterų Klubo. Žinau, kad klubas, kaip ir visos kitos organizacijos, per vasarą mitingų nelaiko. Bet štai sugrįžo iš Lietuvos po dviejų mėnesių viešnagės jo pirmininkė ir mūsų veikėja Ieva Mizarienė. Ji parsivežė didžiulį glėbį vėliausių įspūdžių, turi labai daug ką papasakoti. Bet laikas bėga, o mes neturime progos jos pasiklausyti.

Labai tiktų Moterų Klubui suruošti viešą didelį susirinkimą, kuriame Ieva galėtų su mumis tais įspūdžiais pasidalinti.

O gal tuo turėtų pasirūpinti Lietuvių Literatūros Draugijos kuopos arba apskritis? Juk draugė Mizarienė yra mūsų didžiosios organizacijos Centro sekretorė.

Pagalvokime ir veikime!

Vietinis

Vyksta į Waterburio spaudos pikniką

Man sako, kad mūsų dainininkė Nelė Ventienė jau turi pilną mašiną vykstančių į Waterburio pikniką sekmadienį niujorkiečių. Be jos vyksta "Laisvės" redakrius Jonas Gasiūnas su žmona Valerija, "Laisvės" administratorė Lilija Kavaliauskaitė ir mūsų jauniausias linotipininkas Jonas Lazauskas.

Waterburis netoli, galima jį pasiekti beveik be sustojimo (apart užsimokėjimo "tolų"), persikėlus per Whitestone tiltą. Reikia tikėtis, kad bus ir daugiau ukvatninkų linksmai sekmadienio popietę praleisti pas waterburiečius.

Rep.

Aido Choro piknikas

Vasaros laikotarpiu Aido choro pamokos pertraukiamos, bet neužilgo aidiečiai ir vėl turės susirinkti, nes numatoma ankstyvūs rudens planai. O tuo tarpu pravartu pasilinksminti.

Šeštadienį, šio mėnesio 24 dieną, Aido choras rengia pikniką gražiame aidiečių Jono ir Julės Lazauskų sode, kuris prasidės 5-tą val. popiet.

Jau bus parvažiavęs iš Tarybų Lietuvos choro sekretorius J. Juška, kuris tikriausiai parveš mums iš tėvynės daug naujienų, o be to dar turėsime ir malonų siurprizą.

Aido choras maloniai kviečia visus atsilankyti. Aidiečiai lauks visų.

H. F.

M. Klimui vėl nelaimė

Stambus "Laisvės" rėmėjas Motiejus Klimas (dabar gyvenąs Ramsey, N. J.), rašo, kad vėl turėjo nelaimę. Sumušus didįjį kojos pirštą, įsimetė infekcija, koja sutino. Gydė ji vienas daktaras, paskui kitas, ir galop nuvežtas į ligoninę ir paguldytas taip, kad koja būtų aukštai iškelta.

Infekcija sulaikyta, koja atslūgo, ir dabar Motiejus baigia ją gydyti namie.

Būk sveikutis ir greitutis!

V.

Charleston, W. Va.—Rugpiūčio 11 d. lėktuvo nelaimėje žuvo 35 žmonės.

Komisionieriaus sūnus suimtas

Suimti 25 žmonės, kurių tarpe randasi Suffolk County sveikatos komisionieriaus sūnus George A. Leone, tapo suimti praėjusį savaitgalį užpuolime ant narkotikų platintojų.

Vieni buvo suimti namuose, o 12 suimti tavernuose.

Druskininkų ateitis

Pavėsingos alėjos, aikštynai, srauni Ratnyčėlė. Ilgam išlieka atminty kurorto gydomosios fizkultūros parkas. Netrukus jis turės ir savo "jaunesnįjį brolį." Padėti pamatai dideliam gydomosios mankštos kompleksui. Ne tik vasarą, bet ir žiemą poilsiautojai taip pat galės naudotis kaskadinių maudyklų malonumais.

Kas gi dar artimiausioje ateityje bus statoma Druskininkuose?

Žvilgterėkime į šio kurorto naująjį generalinį planą, kurį paruošė kaunietis architektas P. Janulis ir inžinierius P. Girgždys. Štai "Draugystės" sanatorijos detalus išplanavimo projektas. Vien ši gydymo ir poilsio istaiga gaus papildomai 36.4 kvadratinių metrų gyvenamojo ploto.

Pasikeis ir senasis miesto centras. Kino teatrui, "Dainavos" valgyklai-restoranui gėdos nepadarys dar vienas įdomus statinys. Prie Nemuno gatvės iškils dobilo lapo formos 280 vonių mineralinio vandens gydykla.

Atiaunės ir senasis prekybinis centras. Senųjų paviljonų vietoje bus pastatytos modernios parduotuvės, kavinės.

Šį rudenį bus padėti naujojo restorano pamatai. Daug dėmesio skiriama poilsio zonų sutvarkymui. Numatyta papildomai įrengti 200 hektarų miško parką, išvalyti ir pakelti vandeni Ratnyčėlės upelyje. 140 kilometru nusidrieks poilsio ir turizmo zona.

L. ž.

Sočio selekcininkas Sorinas prieš 25 metus pasodino nuostabų medį. Ant jo kamieno auga obuoliai, citrinos, apelsinai — iš viso 54 vaisių rūšys.

Parengimų kalendorius

Rugpiūčio 24 d.

Aido Choro vakarienė 5 valandą, Lazauskų sode.

Rugsėjo 1 d.

B. Ramanauskienės gimtadienio minėjimas — Sellersville, Pa.

Rugsėjo 10 d.

LLD 185 kuopos pietūs. 12-tą valandą "Laisvės" salėje.

Rugsėjo 28 d.

Laisviečių banketas "Laisvės" salėje. Pradžia 5 val. popiet.

Spalio 13 d.

Piknikas pas Čiurlius, Pattenburg, N. J.

Lapkričio 10 d.

Metinis "Laisvės" koncertas New National Hall, Greenpoint-Brooklyn, N.Y.

Gruodžio 15 d.

LDS 13 kuopos metinis parengimas Laisvės salėje, Ozone Park, N. Y.

BROOKLYNIEČŲ ATYDAI

(Williamsburg)

"Laisvę" galima pirkti ant standų šiose vietose:

So. 2nd Street ir kampas Hooper St.

Grand St., arti Union Av. (lunch room).

(62-63)

Sveikinimas iš Vilniaus

Sveikinam visus laisviečius, aidiečius ir visus kitus iš T. Lietuvos sostinės Vilniaus. Važinėjam po miestą ir uliojam su Lietuvos draugais ir su giminėmis, kurie atvažiuoja iš kitur. Už poros dienų važiuosime į Butėnų kaimą svečiuos. Vilniuje leisime 11-ką dienų. Iki pasimatymo.

Jonas Juška,
sūnus Henry
ir M. Knystautienė

120 kilometrų nuėjo katinas, grįždamas pas savo šeimininką, gyvenantį netoli Sent Etieno Prancūzijoje. Prieš 6 mėnesius katiną šeimininkas buvo padovanojęs savo draugui.

Daugiau įvairių parengimų "Laisvės" naudai.

Sellersville, Pa.

VAŽIUOKIME PAS RAMANAUSKUS Į

SOCIALĮ PARENGIMĄ

B. Ramanauskienė kviečia draugus iš arti ir toliau gyvenančius dalyvauti šiame pokylyje. Rugsėjo mėnesį ji atšvęs savo 70 m. gimimo sukaktį.

Tie kur buvome, žinome, kad graži ir patogi vieta puikiai praleisti dieną.

Dalyvaukime visi, palinkėti Ramanauskienei "Ilgiausių metų"!

Sekmadienį, Rugsėjo 1 d.

— RAMANAUSKŲ ŪKYJE —

Pietūs 1 valandą, o vakarienė 5 val.

Ant rytojaus šventė "Labor Day", galėsite parvykę į namus "atostogauti".

KELRODIS:

Nedaro skirtumo, iš kur į Ramanauskų ūkį važiuosite, kad privažiuotumėte Sellersville, Pa., turite įvažiuoti į kelią 309, iš kurio, važiuojant iš Philadelphijos ir pravažiavus 1 mylią, reikia sukti į kairę (ant kampo Texaco gasolino stotis)—į kelią **563**, kuriuo važiuoti reikia 3 mylias iki Lonely Rd., ir čia sukti į kairę, kur tuojau rasite Ramanauskų rezidenciją.

Philadelphiečiams lengva pasiekti Sellersville busu. Busai apleidžia Trailways Terminal, 13-a ir Arch Sts., iš ryto 7, 9 ir 11:24 valandomis. Turite pasakyti buso vairuotojui, kad jūs norite išlipti Sellersvillėj, išlipsite prie Washington House.

BROOKLYN, N. Y.

Liūdnas Prisiminimas

Šių metų rugpiūčio 26 d. sukanka devyneri metai, kai mirė mano mylimas gyvenimo draugas

Petras Cibulsky (Akelaitis)

Su liūdesiu prisimenu jį.

ANNA CIBULSKY, žmona